

Sipoon kunta

Arviointikertomus 2025

Kunnanhallituksen lausunto valtuustolle

Käsitelty: Kunnanhallitus 28.9.2026, 234 §, ja valtuusto 5.10.2026, 69 §

Lausuntokohdat korostettu sinisellä tekstivärillä

Sisällys

1.	Johdanto.....	3
1.1.	Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	4
1.2.	Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toiminta.....	5
1.3.	Tilintarkastus	6
2.	Vuoden 2024 arviointikertomuksen käsittely.....	7
3.	Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025	7
3.1.	Tarkastuslautakunnan arvio talouden suunnittelukaudesta	9
4.	Toiminnan sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025	10
4.1.	Konsernipalvelut.....	12
4.1.1	Talouspalvelut.....	13
4.1.2.	Hallintopalvelut.....	13
4.1.3	Henkilöstöpalvelut.....	14
4.1.4	Digipalvelut.....	16
4.2	Varhaiskasvatuspalvelut	17
4.3	Koulutuspalvelut	19
4.4	Arki ja vapaa-ajan palvelut	21
4.4.2	Palveluverkon eteneminen.....	24
4.4.3	Työ- ja elinkeinopalvelut.....	25
4.5	Yhdyskunta ja ympäristö -toimiala	27
5.	Sipoon Vesi liikelaitos.....	33
6.	Sipoon kuntakonsernin tytäryhtiöt.....	35
6.1.	Oy Sipoon Jäähalli – Sibbo Ishall Ab	37
6.2.	Keskinäiset kiinteistösaakeyhtiöt Sipoon Jussaksentie 14, Sipoon Jussaksentie 18, ja Asunto Oy Tiltaltti	38
7.	Tarkastuslautakunnan muita huomioita.....	39
7.1.	Maksukorttien käyttöön liittyvät aikaisempien vuosien epäselvyydet.....	39
7.2.	Kaksikielisen kunnan tiedottaminen	40
8.	Loppusanat	40
9.	Allekirjoitukset	41

1. Johdanto

Tarkastuslautakunnan terveiset kuntalaisille

Uusi kunnanvaltuusto aloitti vuonna 2025 täynnä intoa ja halua edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa. Kunnanvaltuuston työskentely lähti siitä, että vuosille 2022–2025 laadittu strategia päivitettiin uuteen. Edellisen valtuustokauden strategian visiossa todettiin Sipooa tulevan Suomen halutuin. Kuntien elinvoimaa mittaavassa EVP-kokonaisindeksissä Sipoo sijoittuikin täpärästi kärkekymmenikköön. Kehyskuntien joukossa Sipoo sai sijan neljä Pirkkalan, Tuusulan ja Kirkkonummen jälkeen. Sipoon voikin näin ollen sanoa olevan erittäin haluttu kunta. Kuitenkin veto- ja pitovoimassa sekä elinvoimaindeksissä jäi vielä mahdollisuuksia parantaa. Vuosi 2025 oli Sipoolle ja monelle muullekin kunnalle taloudellisesti haastava. Muuttuneessa talouden tilanteessa tuloja olisi pitänyt pystyä kasvattamaan tai menoja muuten pienentämään. Tulopuoli oli Sipoolle kuitenkin haastava, mikä on näkynyt vaikeutena tasapainottaa taloutta. Edellisessä strategiassa 2022–2025 oli linjattu, että tuloja pyrittiin nostamaan erityisesti tonttivarantoa ja tonttimyyntiä kasvattamalla sekä lisäämällä kunnan asukas- ja yritysmäärää. Näin ollen tavoitteena oli saavuttaa tasapainoinen käyttötalous ilman tuloveronkorotuksia. Kunnanvaltuusto päätyi kuitenkin korottamaan Sipoon veroprosenttia vuoden 2025 lopussa. Uudessa strategiassa Sipoon visiona on olla pääkaupunkiseudun viihtyisin, turvallisin ja yrittäjämyönteisin kunta. Pysyäkseen kilpailukykyisenä kunnan johtaminen edellyttää hyvää kokonaisuuksien ja sidosryhmien hallintaa sekä tarkkuutta taloudessa. Yleisesti vaikeassa taloustilanteessa on kuitenkin helppo erottua edukseen tekemällä määrätietoisesti toimia ja päätöksiä. Näytetään tässä esimerkkiä ja rakennetaan Sipooa entistäkin elinvoimaisempi kunta.

Tarkastuslautakunnan erityisiä huomioita vuodesta 2025:

- Kunnan tulot eivät ole kasvaneet riittävästi suhteessa menojen kasvuun. Tulot ja menot tulisi saada tasapainoon.
- Tonttien myynti jäi kauas alkuperäisestä arviosta. Tonttien markkinointiin ja myyntiin tulee panostaa jatkossa suunnitelmallisesti.
- Työ- ja elinkeinopalvelut siirtyivät kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Sipoo tuottaa TE-palveluita 1.1.2025 alkaen Keravan kanssa. Sipoon tulee jatkaa toimia työllisyyden edistämiseksi ja suunnitella kuinka sakkomaksuista johtuvaa kulurasitusta voidaan pienentää.
- Ostokuittien tarkistus on parantunut aiempiin vuosiin verrattuna, mutta on edelleen puutteellista. Kontrollia on vahvistettava ja esihenkilöitä on vaadittava valvomaan asianmukaisen prosessin toteutumista.
- Koulujen käyttöasteissa on huomattavia eroja. Lapsille tulee tarjota tasavertaiset lähtökohdat oppimiseen ja oppimisen tukeen.
- Tarkastuslautakunnan tietopyyntöihin on vastattu vaihtelevasti. Tietopyyntöihin on vastattava ajallaan ja ilman muistutustarvetta.
- Sidonnaisuusilmoitusten toimittamisessa oli vaihtelua. Ilmoitusvelvollisten on tehtävä sidonnaisuusilmoitukset ajallaan ja huolehdittava mahdollisten päivitysten tekemisestä omatoimisesti.

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Sipoon kunnan vuoden 2025 hallinto ja talous on tarkastettu kuntalain ja kunnan hallintosäännön mukaisesti. Tarkastuslautakunnan tehtävät määritellään kuntalain 121 §:n mukaan seuraavasti:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Sen lisäksi, mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunta:

- 1) hyväksyy tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman
- 2) seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoin seuraa tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tekee tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi
- 3) huolehtii, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa
- 4) tekee tarvittaessa aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

Kuntalain mukaan kunnanhallitus antaa kunnanvaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.

Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toiminta

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2025 aikana yhteensä 15 kertaa. Arviointitehtävänsä toteuttamiseksi lautakunta on kuullut kokouksissaan viranhaltijoita ja esittänyt viranhaltijoille ja luottamushenkilöille kirjallisia tietopyyntöjä. Lisäksi tarkastuslautakunta on seurannut tilintarkastuksen tarkastussuunnitelman toteutumista ja pitänyt yllä viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden sidonnaisuusrekisteriä. Julkaistut sidonnaisuusilmoitukset ovat luettavissa kunnan verkkosivuilla <https://www.sipoo.fi/palvelu/sidonnaisuudet/>.

Tarkastuslautakunta tarkastaa ilmoitukset ennen tiedon viemistä rekisteriin ja yleiseen tietoverkkoon.

Tarkastuslautakunta haluaa muistuttaa johtavia viranhaltijoita ja uuden valtuustokauden luottamushenkilöitä ajantasaisen sidonnaisuusilmoitusten jättämisestä.

Lausunto: Sidonnaisuuksien ilmoittamisesta on säädetty kuntalain 84 §:ssä, jonka 3 momentin perusteella tarkastuslautakunta valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Kunnanhallituksella tai viranhaltijajohdolla ei ole toimivaltaa valvoa luottamushenkilöillä olevan ilmoitusvelvollisuuden täyttymistä. Viranhaltijoiden tilanne on osin erilainen, koska viranhaltijoille lailla säädetyn ilmoitusvelvollisuuden voidaan katsoa kuuluvan virkasuhteesta johtuviin velvollisuuksiin. Näiden täyttämistä voidaan seurata ja mahdollisiin laiminlyönteihin puuttua kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain nojalla.

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Heikki Koivupalo, puheenjohtaja	Sami Näveri
Maarit Kivimäki, varapuheenjohtaja	Matti Hyhkö
Teija Virtanen	Satu Siltaloppi
Stella Wickström	Marianne Andersson-Lindqvist
Nico Oikari	Josephine Lindman
Hannu Maliniemi	Peter Forsström

Tarkastuslautakunnan päätöksenteko on tapahtunut puheenjohtajan selostuksen pohjalta ja päätökset on tehty yksimielisesti (tarvittaessa äänestämällä) lautakunnan jäsenten kesken. Pöytäkirjanpitäjänä on toiminut Ville Kähkönen KPMG:ltä.

Tarkastuslautakunta on laatinut vuosittaisen arviointikertomuksensa kunnanvaltuustolle vuodelta 2025. Arviointi on perustunut pöytäkirjatietoihin, vuoden 2025 julkaistussa tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa esitettyihin tietoihin, tilintarkastajan yhteistyöhön, viranhaltijoiden haastatteluihin sekä viranhaltijoille ja kunnanvaltuutetuille esitettyihin kirjallisiin tiedusteluihin. Tarkastuslautakunta päivitti arviointisuunnitelmaansa syksyllä 2025. Tarkastuslautakunta päättää yhdessä arviointikertomuksen sisällöstä ja kannanotoista. Tarkastuslautakunta on seurannut myös tilintarkastussuunnitelman toteutumista.

Tarkastuslautakunta esittää valtuuston päätettäväksi, että kunnanhallitus ja valiokunnat ottaisivat toiminnassaan huomioon arviointikertomuksessa esitetyt suositukset ja havainnot, ja antavat lokakuun

2026 loppuun mennessä valtuustolle lausunnon siitä, mihin toimenpiteisiin esitettyjen suositusten ja havaintojen perusteella on ryhdytty.

1.3. Tilintarkastus

Kunnan vuoden 2025 hallinto ja talous on tarkastettu kuntalain ja kunnan hallintosäännön mukaisesti. Lakisääteisten tilintarkastuspäivien lukumäärä on arviolta 37 tarkastuspäivää. Sen lisäksi tulevat lautakunnan sihteerintehtävät ja mahdollisesti ostettavat asiantuntijapalvelut. Tilintarkastusyhteisö antaa lautakunnalle kirjallisia ja suullisia raportteja tarpeen mukaan. Tilintarkastuskertomus annetaan tilinpäätöksen tarkastamisen jälkeen valtuustolle.

Tilintarkastusyhteisönä tilikausilla 2025–2028 toimii KPMG Oy Ab. Kunnanvaltuusto teki hankintapäätöksen 13.1.2025 (§ 5). Päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, HT, CIA Martin Slotte. Tilintarkastuspalvelut tilikausille 2025–2028 kilpailutettiin 2024–2025 taitteessa. Kilpailutuksen voitti KPMG ja tarkastuslautakunnan esityksestä kunnanvaltuusto valitsi KPMG:n tilintarkastuspalveluiden toimittajaksi tilikausille 2025–2028.

Tilintarkastaja on raportoinut tarkastuslautakunnalle tarkastussuunnitelman toteutumisesta. Tilintarkastaja on antanut tarkastuslautakunnalle vuoden 2025 tilintarkastuksesta kaksi kirjallista raporttia. Nämä raportit on lisäksi toimitettu kunnanjohtajalle ja talousjohtajalle.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että kunnan vastineet tilintarkastusraportteihin raportoidaan tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle vuosittain.

Lausunto: Viranhaltijajohdolle on osittain epäselvää, mitä tilintarkastusraporteilla tarkoitetaan ja mikä niiden oikeudellinen luonne on. Tilintarkastusraportin käsitettä ei esiinny tilintarkastuslaissa tai kuntalaissa. Näissä laeissa on säädetty tilintarkastuskertomuksesta ja lisäksi tilintarkastuspöytäkirjasta.

Tilintarkastuslaissa tilintarkastuspöytäkirjasta on säädetty lain 3 luvun 7 §:ssä, jonka mukaan tilintarkastaja voi esittää hallitukselle, hallintoneuvostolle, toimitusjohtajalle tai muulle vastuuvolliselle huomautuksia myös seikoista, joita ei esitetä tilintarkastuskertomuksessa tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tarkastusvaliokunnan lisäraportissa. Tällaiset huomautukset merkitään pöytäkirjaan. Pöytäkirja on annettava yhteisön tai säätiön hallitukselle tai vastaavalle toimielimelle. Toimielimen on käsiteltävä pöytäkirja viipymättä ja säilytettävä se luotettavalla tavalla.

Kuntalain vastaava säännös on lain 123 §:n 3 momentissa, jonka mukaan havaitsemistaan olennaisista epäkohdista tilintarkastajan on ilmoitettava viipymättä kunnanhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Tilintarkastuslaissa tai kuntalaissa ei ole säädetty mitään tilintarkastuspöytäkirjaan vastaamisesta tai että mahdolliset vastaukset tulisi antaa myös tarkastuslautakunnalle. Tähän saakka tilintarkastajan esittämiin kysymyksiin ja ilmeisesti tässä kohdin tarkoitetuissa raporteissa esitettyihin asioihin on vastattu viranhaltijatyönä osana

tavanomaista tilintarkastajan ja viranhaltijajohdon välistä jatkuvaa vuoropuhelua. Kyseessä on viranhaltijajohdon käsityksen mukaan ollut tavanomainen tilintarkastajan pyrkimys tarkastella ajankohtaisia ilmiötä yhdessä johdon kanssa eikä siinä ole syntynyt virallisia asiakirjoja. Mikäli noudatettua työtapaa ja toimintamallia halutaan muuttaa, asiassa pohdittava myös vastaamisen oikeusperustaa ja arvioitava muun ohella, tulisiko kunnanhallituksen päättää mahdollisesta vastaamisesta.

2. Vuoden 2024 arviointikertomuksen käsittely

Kunnanhallitus on antanut lausunnon vastineista vuoden 2024 arviointikertomuksen perusteella. Lausunto valmistui syyskuussa ja on käsitelty kunnanhallituksen kokouksessa 22.9.2025. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kunnanhallituksen antaman lausunnon vuoden 2024 arviointikertomuksesta 6.10.2025. Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 10.11.2025 käsitellyt valtuuston hyväksymän kunnanhallituksen lausunnon. Tarkastuslautakunta kiittää kunnanhallitusta vuoden 2024 arviointikertomuksen vastineista. Vastineihin oli pääosin vastattu kattavasti. Vuoden 2024 arviointikertomuksen suosituksista valtaosassa on ryhdytty toimenpiteisiin. Tarkastuslautakunta kuitenkin katsoi, että lisäselvityspyyntö oli aiheellinen koskien ostopalvelujen pilkkomista, tuottavuusohjelman tilannekatsausta, työsuojelun toimintasuunnitelman etenemistä sekä ICT-infrahankkeiden aikataulua. Tarkastuslautakunta kävi läpi saamansa lisätiedot koskien ICT-hankkeiden etenemisen aikataulua 12.12.2025.

Tarkastuslautakunta ei havainnut vuoden 2024 tilinpäätöksessä, että ostoja olisi pilkottu pienempiin osiin paremman läpinäkyvyyden vuoksi. Kuitenkin tarkastuslautakunnalle tuotiin esitys vuoden 2025 ostopalvelujen pilkkomisesta. Tarkastuslautakunta ehdottaa, että ostolaskudata käydään läpi kunnanhallituksessa ja sovitaan, millainen prosessi luodaan valvonnan parantamiseksi ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi.

Lausunto: Tarkastuslautakunnalle on annettu keväällä 2026 ehdotus siitä, miten ostopalveluiden sisältöä voitaisiin avata läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Palautteen perusteella voitaisiin raporttia parantaa ja etsiä keinoja siihen, ettei raporttia tarvitsisi tehdä jatkossa manuaalilyönä.

3. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025

Vuonna 2025 toimintakate kasvoi vuoden 2024 tilinpäätöksen 72,6 milj. eurosta 76,7 milj. euroon. Vuoden 2025 tilinpäätöksen käyttötalouden (kunta pl. Sipoon Vesi) toimintakate alitti muutetun talousarvion 3,4 milj. eurolla. Toimintakulut alittuivat 3,3 milj. euroa ja toimintatuotot ylittivät 0,2 milj. euroa.

Kunnanhallituksen toimintakate toteutui -0,5 milj. euroa, konsernipalveluiden 1,1 milj. euroa, arjen ja vapaa-ajan 0,4 milj. euroa, varhaiskasvatuksen 0,0 milj. euroa, koulutuksen 1,0 milj. euroa ja yhdyskunnan ja ympäristön 1,4 milj. euroa budjetoituun verrattuna.

Toimintakatteen kasvusta huolimatta kunnan vuoden 2025 taloudellinen tilanne heikkeni verrattuna vuoteen 2024. Tilikauden 2025 vuosikate (ml. Sipoon Vesi) oli 7,5 milj. euroa (2024: 11,2 milj. euroa) ja

tilikauden tulos poistojen ja arvonalentumisten jälkeen -4,3 milj. euroa (2024: 0,5 milj. euroa). Poistoero- ja varausten muutoskirjausten jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui -2,5 milj. euroa (2024: +2,2 milj. euroa). Vuosikate ei riittänyt kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalentumisia, joten kunnan talous ei ollut tasapainossa vuonna 2025. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 10,8 milj. euroa ja alaskirjaukset 1,0 milj. euroa.

Toimintakulut toteutuivat 87,9 miljoonan euron suuruisina ja nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 3,6 miljoonaa euroa eli 3,9 %.

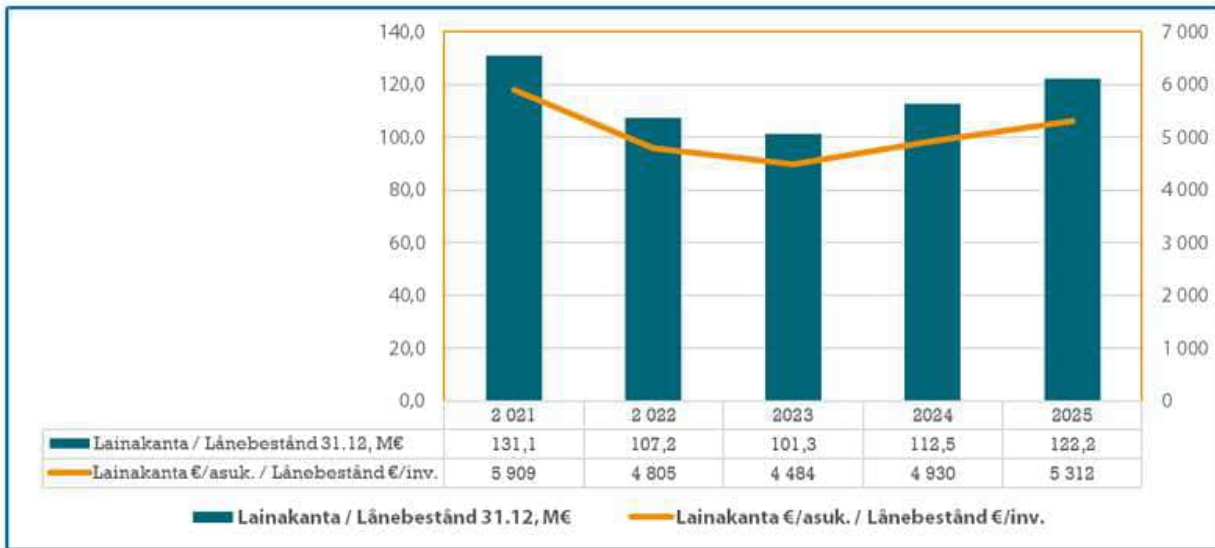
1 000 €	2025	2024
Toimintakulut / Verksamhetskostnader	- 87 997	- 84 353
Henkilöstökulut / Personalkostnader	- 49 232	- 47 321
Palvelujen ostot / Köp av tjänster	- 23 808	- 22 199
Aineet, tarvikkeet ja tavarat / Material, förnödenheter och varor	- 6 359	- 6 512
Avustukset / Understöd	- 4 180	- 3 704
Muut toimintakulut / Övriga verksamhetskostnader	- 4 418	- 4 618

Kunnan verorahoitus toteutui 0,2 milj. euroa budjetoitua isompana, joskin 0,3 milj. euroa vuotta 2024 pienempänä. Verotuloja kertyi 60,3 milj. euroa (vuonna 2024 60,6 milj. euroa) ja valtionosuuksia 22,9 milj. euroa, jossa pieni nousu verrattuna vuoteen 2024, jolloin valtionosuuksia kunta vastaanotti 22,1 milj. euron verran.

Maanmyyntivoitot olivat yhteensä 1,5 milj. euroa vuonna 2025. Verrattuna vuoteen 2024 (1,8 milj. euroa), maanmyyntivoitot jatkoivat laskusuhdanteisina. Vertailuna, vuonna 2023 maanmyyntivoitot olivat 4 milj. euroa ja vuonna 2022 13,7 milj. euroa.

Kunnan velkamäärä kasvoi edelleen vuoden 2025 aikana ja lainamäärä vuoden lopussa oli 122,2 milj. euroa, mikä on 9,7 milj. euroa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Asukaskohtainen lainamäärä vuoden 2025 lopussa oli 5 312 euroa (4 930 euroa vuonna 2024). Sipoo on keskimääräistä velkaisempi kunta.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa kunnan kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä Sipoon laskennallinen lainanhoitokate oli 0,5 ja näin ollen Sipoon lainanhoitokyky vuonna 2025 oli erittäin heikolla tasolla. Myös tunnusluvut kertoivat erittäin haastavasta vuodesta. Vuonna 2025 Sipoon omavaraisuusaste oli 47,7 % (vuonna 2024 50,4 %) ja suhteellinen velkaantumisaste 154,3 % (vuonna 2024 143,8 %). Omavaraisuusasteen lasku alle 50 % ja suhteellisen velkaantumisasteen nousu merkitsevät kuntatalouden suurta velkarasitetta sekä kunnan heikentynyttä mahdollisuutta selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

3.1. Tarkastuslautakunnan arvio talouden suunnittelukaudesta

Sipoon kunnan lainakannan keskiporko oli 31.12.2025 1,47 % kun se vuotta aiemmin oli hieman korkeampi 1,68 %. Korkokulut siis laskivat vuonna 2025 ollen noin 1,76 M€ (vuonna 2024 1,96M€).

Suomessa pitkään jatkunut heikko suhdanne vaikuttaa kielteisesti myös Sipoon kunnan talouteen. Tilikauden tulokseen vaikuttivat erityisesti laahaava tontinmyynti ja TE-uudistuksesta johtuvat kustannukset. Tarkastuslautakunnan mielestä edellä mainittuihin ongelmiin on pyrittävä löytämään ratkaisuja lähitulevaisuudessa.

Työttömyysasteen nousu kertoo taloudellisen suhdanteen heikosta kehityksestä ja hitaasta kasvusta. Vuoden 2025 alusta alkaen työttömyysturvan kustannukset tulevat laajemmin kuin ennen kuntien maksettaviksi. Niin sanottu kannustava rahoitusmalli edellyttää kunnilla ja työllisyysalueilta työttömyysjaksojen pitkittymisen ehkäisyä.

Vuoden 2025 alusta kunnat ottivat hoitaakseen työllisyyden hoidon. Keravan kaupunki toimii isäntäkuntana Keravan ja Sipoon työllisyysalueella. Kuntien maksuosuus alkaa entistä aiemmin ja maksuosuudet ovat aiempaa suurempia.

Tarkastuslautakunnan mielestä Sipoon tulee ottaa aktiivinen rooli ja tehdä suunnitelma työllisyyden hoidosta johtuvien kustannusten pienentämiseksi sekä viedä asiaa yhdessä Keravan kanssa eteenpäin.

Lausunto: Sipoon kunta osallistuu aktiivisesti Keravan ja Sipoon työllisyysalueen kehittämiseen sekä kunnan omien elinvoimapalveluiden vaikuttavuuden parantamiseen.

Sipoon kunnan ja Keravan kaupungin solmiman Keravan ja Sipoon työllisyysalueen muodostamista koskevan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti seuraavalla tavalla: "Kustannuksista 25 % kohdennetaan sopijakuntien 18–64-vuotiaiden suhteellisten osuuksien perusteella ja 75 % sopijakuntien työttömien (laaja käsite) suhteellisten

osuuksien perusteella. Yllä mainitusta jakoperusteesta pyritään siirtymään nk. aiheuttamisperiaatteeseen niiden kustannusten osalta, jotka on mahdollista suunnitella, toimeenpanna ja laskuttaa kuntakohtaisesti toteutuneisiin kustannuksiin perustuen palveluiden yhdenvertaisuutta vaarantamatta.” (kohta 8.).

Sipoon kunta on käynnistänyt keskustelun Keravan ja Sipoon työllisyysalueen viranhaltijoiden ja päättäjien kanssa, jotta työllisyysalueen laskutuksessa päästään aktiivisesti siirtymään aiheuttajaperiaatteen mukaiseen laskutukseen. Toistaiseksi laskutus on perustunut ainoastaan laskennallisiin jakoperusteisiin.

Lisäksi Sipoon kunta valmistelee vuoden 2026 aikana työllisyys- ja kotouttamisohjelmaa (kunnan omat palvelut), jonka tavoitteena on luoda strategisen tason linjauksia, painopisteitä ja tavoittamisen työllisyyden ja kotouttamisen edistämiseen Sipoossa. Ohjelma tulee poliittiseen käsittelyyn ja päätöksentekoon vuoden 2027 aikana. Ohjelmasta päättää Sipoon kunnanvaltuusto.

Tarkastuslautakunta katsoo, että tonttimyynnistä saatavan tulon tulee ensisijaisesti kattaa investointimenoja. Käyttötalous tulisi tasapainottaa tonttimyynnistä riippumattomaksi.

Lausunto: Voidaan katsoa, että kunnan käyttötalousmenojen rahoittamisen ei tulisi olla liian voimakkaassa riippuvuussuhteessa tonttimyynnin tiettyyn vähimmäisvolyymiin, koska tonttien kysyntä vaihtelee suhdannetilanteen mukaan eikä käyttötaloutta ole mahdollista säädellä tonttikauppojen toteutumisen mukaan.

Kunnanhallitus hyväksyi 15.6.2026 tekemällään päätöksellä vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelman kehykset ja antoi toimialoille tehtäväksi valmistella suunnitelman talouden sopeuttamiseksi. Tätä ennen kunta tilasi kehysten valmistelua silmällä pitäen konsultointiyhtiö Finwise Advisors Oy:ltä selvityksen kunnan talouden suunnasta ja tarpeellisista toimenpiteistä. Selvitystyössä laadittu raportti valmistui 3.5.2026 ja se esiteltiin valtuustolle 1.6.2026. Raportti on myös kunnanhallituksen sanotun kokouksen pöytäkirjan liitteenä.

Finwisen raportissa kiinnitetään huomiota kunnan talouden sopeuttamistarpeeseen ja keinoihin, joilla käyttötalous on mahdollista tasapainottaa. Keinojen valinta on poliittista päätöksentekoa ja kuuluu viime kädessä valtuustolle osana talousarvion hyväksymiskäsittelyä.

4. Toiminnan sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025

Vuodelle 2025 asetetut sitovat tavoitteet perustuvat valtuustokauden 2022–2025 strategiaan.

Sipoon kunnan strategiassa vuosille 2022–2025 on asetettu		
1 Strategian perusedellytykset	2 Painopisteiksi	3 Keinoiksi
a) Asukkaiden hyvinvointi ja turvallisuus	a) Asuminen	a) Henkilöstö
b) Kunta kehittyy kestävästi	b) Elinvoima	b) Hyvä hallinto
c) Talous on tasapainossa	c) Liikkuminen	c) Kumppanuudet
	d) Sivistys	

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan osastokohtaisia sitovia tavoitteita oli vuoden 2025 talousarviossa asetettu 24 kpl. Tarkastuslautakunta arvioi, että kunnan vuoden 2025 sitovista tavoitteista toteutui 15 kpl, Kahdeksan (8) tavoitetta ei toteutunut tai toteutui osittain. Yksi (1) ei ollut arvioitavissa. Näin ollen 63 % vuoden 2025 sitovista tavoitteista toteutui tarkastuslautakunnan arvion mukaan. Vastaava luku edellisenä vuonna (v 2024) oli 63 %. Kunta oli omassa tilinpäätöksessään arvioinut sitovien tavoitteiden määrän olleen 26 kpl.

Toimiala	Tavoitteita yhteensä	Kunnan arvio toteutuneista	Tarkastuslautakunnan arvio toteutuneista
Konsernipalvelut	4	2	2
Varhaiskasvatus	3	3	3
Koulutuspalvelut	3	3	3
Arki- ja vapaa-ajanpalvelut	3	2	2
Yhdyskunta ja ympäristö	8	6	4
Sipoon Vesi	3	3	1
Yhteensä	24	19	15

Tarkastuslautakunta toivoo, että vuonna 2026 tavoitteiden toteutumistasoksi asetetaan vähintään 70 prosenttia. Edeltävinä vuosina tavoitteiden toteutumisprosentti on ollut 63.

Lausunto: Kunnan toimialoille ja yksiköille asetetaan tavoitteita useassa asiakirjassa, jotka ovat luonteeltaan erilaisia ja joita myös valmistellaan ja seurataan toisistaan poikkeavin menetelmin ja aikatauluin. Tässä yhteydessä voidaan mainita talousarvion ohella muun muassa hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma sekä eri tehtäväalueiden ohjelma-asiakirjat.

Kunnan toiminnan yleisenä lähtökohtana on pidettävä, että asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa ja saavutetaan. Toisena keskeisenä lähtökohtana on, että tavoitteiden tulisi olla sekä realistisia että kunnianhimoisia. Mitä voimakkaampi painotus tavoitteenasettelussa annetaan kunnianhimoisuudelle, sitä todennäköisempää on, että tavoite saattaa toteutua vain osittain tai ääritilanteessa jäädä jopa kokonaan toteutumatta. Myös kunnan ulkopuoliset ilmiöt ja tekijät voivat vaikuttaa varsinkin pitkän aikavälin asiakirjoissa esitettyihin tavoitteisiin merkittäväällä tavalla.

Arvioitaessa tavoitteiden toteutumista voidaan kiinnittää huomiota myös eroon sitovien tavoitteiden ja muiden tavoitteiden kesken. On perusteltua, että kunnan johtamisessa ja toiminnassa suurin painoarvo pannaan sitovien tavoitteiden saavuttamiselle. Viranhaltijajohdon käsityksen mukaan myös tarkastuslautakunta on tarkoittanut erityisesti näitä. Kunnan organisaatio pyrkii täyttämään kaikki sitovat tavoitteet parhaan kykynsä mukaan toimintaympäristö huomioiden. Myös sitovien tavoitteiden selkeyttä ja mitattavuutta (muun muassa yksiselitteisyyttä) on mahdollista ja tarpeellista edelleen kehittää.

Konsernipalvelut

Konsernipalveluiden vastuualueisiin kuuluu hallinto-, talous- ja henkilöstöpalvelut sekä digihallinto. Konsernipalveluille oli talousarviossa asetettu valtuustoon nähden neljä (4) sitovaa tavoitetta vuodelle 2025. Osaston oma arvio oli, että neljästä tavoitteesta saavutettiin kaksi (2), yksi (1) tavoite saavutettiin osittain ja yksi (1) ei toteutunut. Tarkastuslautakunta jakaa osaston tekemän arvion.

4. Rakennetaan huomisen Sipoolle tasapainoinen käyttötalous ilman tuloveronkorotuksia

Strateginen toimenpide vuosille 2022–2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
Strateginen toimenpide vuosille 2022–2025 Konsernipalvelut tukee kunnan toimialoja tiedolla, jolla saavuttaa tasapainoinen käyttötalous ilman tuloveron korotuksia		Konsernipalvelut	Toteutunut	Toteutunut
Mittari	Tiedolla johtamisen Opiferus- Johdon työpöytä on valmis	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		0	100	100
Eteneminen	Tiedolla johtamisen Opiferus-johdon työpöytä on valmis.			
TLK kommentti	Tarkastuslautakunta katsoo tavoitteen toteutuneen. Tarkastuslautakunta toivoo jatkossa kuulevansa Opiferus-ohjelman hyödyistä kunnan tasapainoisen käyttötalouden saavuttamisessa.			

10. Osaamista ja johtamista kehitetään suunnitelmallisesti

Strateginen toimenpide vuosille 2022–2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
Henkilöstöä kannustetaan osallistumaan erilaisiin ammatillista osaamista vahvistaviin koulutuksiin. Esihenkilöille järjestetään johtamista käsittelevä koulutuskokonaisuus.		Konsernipalvelut	Ei toteutunut	Ei toteutunut
Mittari	Palkallisten koulutuspäivien määrä kasvaa 10 % verrattuna 2024 tasoon	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		0	75	0
Eteneminen	Tavoite ei ole toteutunut. Koko päivän kestäneiden koulutuksien lukumäärä on jäänyt alle viime vuoden tason. Tähän on vaikuttanut taloudellinen tilanne, jonka vuoksi ulkoisiin koulutuksiin osallistumisen kynnystä on nostettu. Osapäivän koulutusten (koulutustunteja) lukumäärä on kuitenkin pysynyt ennallaan. Esihenkilökoulutukset ovat toteutuneet suunnitellusti.			
TLK kommentti	Tarkastuslautakunta on yhtä mieltä siitä, että tavoite ei ole toteutunut. Koulutuspäivien määrä ei ole kasvanut, vaan päinvastoin alle edellisenkin vuoden tason. Asetettu mittari ei tarkastele koulutustunteja tai esihenkilökoulutuksia.			

11. Rakennamme mahdollisuuden asioida kaikissa palveluissa digitaalisesti

Strateginen toimenpide vuosille 2022–2025	Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
---	----------------	--------------	-----------

Tekoälystrategia; Tekoälyn eettiset periaatteet ja hallintamalli Sipoon kunnalle valmis.		Konsernipalvelut	Toteutunut	Toteutunut
Mittari	Tekoälystrategia- ja politiikkadokumentti on tehty ja hyväksytty	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		0	100	100
Eteneminen	Tekoälypolitiikka on hyväksytty Kunnanhallituksessa 22.9.2025.			
TLK kommentti	<i>Tarkastuslautakunta katsoo tavoitteen toteutuneeksi. Tarkastuslautakunta kuitenkin toivoo tarkkaavaisuutta etenemisen määrittelyssä. Tarkastuslautakunta myös toivoo, että tulevaisuudessa tavoitteen etenemiseen liitetään kaikkia kuntalaisia palveleva suora linkki kyseessä olevaan dokumenttiin.</i>			
Strateginen toimenpide vuosille 2022–2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
Valtiolla työn alla olevien uusien digidirektiivien (kuten "digi-ensin-ohjelma") vaikutusten arviointi Sipoon kunnalle valmis.		Konsernipalvelut	Toteutunut osin	Toteutunut osin
Mittari	Vaikutusten arviointi on tehty	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		0	75	
Eteneminen	Vaikutusten arviointi on tehty yleisellä tasolla. Teknisiä ratkaisuja suomi.fi-viestien käyttöönottoon on tehty niihin järjestelmiin, joihin se on ollut mahdollista toteuttaa ja haettu lisäaikaa toteuttamiselle muiden kuntien tavoin niiden järjestelmien osalta, joihin uudistusta ei ole voitu tehdä. Sipoon kunnalla on OmaAsiointi-palvelu, joka on liitetty suomi.fi-viesteihin, joten kunnalla on mahdollisuus toimia asetuksen mukaisesti, vaikka automaatiota ei vielä ole. Vaikutusten arviointia jatketaan vuoden 2026 aikana.			
TLK kommentti	<i>Tarkastuslautakunta katsoo tavoitteen toteutuneen vain osin. Tarkastuslautakunta toivoo tarkkuutta mittarin asetantaan sekä etenemisen auki kirjoittamiseen.</i>			

4.1.1 Talouspalvelut

Olenaisia tapahtumia Talouspalveluiden toiminnassa vuonna 2025 olivat kirjanpito tehtävät, erityisesti konsernitilinpäätökseen liittyvät tehtävät, joita hoidettiin määräaikaisella työvoimalla. Talouspalveluiden toimintaan vaikutti myös talousjohtajan irtisanoutuminen syyskuun alussa. Muutoksista huolimatta yksikössä on pyritty varmistamaan talouden prosessin toimivuus. Myös talous- ja hankintaohjeita on päivitetty sekä maksukortteihin liittyvä ohje valmisteltu.

4.1.2. Hallintopalvelut

Vuonna 2025 uudistettiin Sipoon kunnan hallintosääntö, jonka valmistelua Hallintopalvelut koordinoi vuosina 2024–2025. Valtuusto hyväksyi uuden hallintosäännön kaksivaiheisesti 17.3.2025 ja 7.4.2025 tekemillään päätöksillä, ja uusi hallintosääntö tuli voimaan valtuustokauden alkaessa 1.6.2025.

Yksi merkittävistä Hallintopalveluiden tapahtumista vuonna 2025 oli muutos hallintopäällikön virkaa toimittavassa henkilössä. Organisaation ulkopuolelta rekrytoitu viransijainen aloitti tehtävässä lokakuussa 2025. Yksikön muun henkilöstörakenteen vakiintuminen on tukenut toiminnan vakiinnuttamista ja kehittämistä. Hallintopalvelut vastasivat myös vuonna 2025 ensimmäistä kertaa samanaikaisesti järjestetyistä kunta- ja aluevaaleista. Valittu, uusi valtuusto aloitti toimikautensa 1.6.2025.

Hallintopalvelut on myös kiinnittänyt huomiota kunnan asianhallintajärjestelmään liittyvien toimintatapojen kehittämiseen ja yhdenmukaistamiseen. Tähän kokonaisuuteen liittyy myös toimielinten kokoustyöskentelyn sähköistäminen CloudMeeting-kokousjärjestelmän käyttöön otolla. CloudMeeting otettiin käyttöön valtuustokauden vaihtumisen yhteydessä kesäkuussa 2025.

Sähköisen arkistoinnin ja digitoinnin hanketta jatkettiin ja sähköisen arkiston laajamittaisen käyttöönoton arvioidaan toteutuvan vuonna 2026.

4.1.3 Henkilöstöpalvelut

Kunnan palveluksessa oli vuoden 2025 lopussa yhteensä 927 henkilöä. Palvelussuhteista oli vakituisia 758 (v 2024 vastaavasti 736) ja määräaikaisia 169 (v 2024 vastaavasti 190). Vakinaisten työntekijöiden määrä on noussut 23 henkilöllä ja vastaavasti on määräaikaisten määrä vähentynyt 22 henkilöllä. Sipoon pistorossa työskenteli lisäksi vuoden aikana 71 sivutoimista tuntiopettajaa.

Sipoon kunnan henkilöstö	2021	2022	2023	2024	2025
Henkilöstömäärä	1306	1265	945	926	927
Henkilöstökulut	59,4 M€	61 M€	46 M€	48 M€	50M€
Vakinaiset työsuhteet määrä/osuus	1005/77%	989/78%	732/77%	736/80%	758/82%
Vakituisten työntekijöiden keski-ikä	46,9 v	47,4 v	47,1 v	47,1 v	47 v
Sairauspoissaolopäivät yhteensä	21 021	25 232	15 107	12 996	12 246
Sairauspoissaolopv työtatur. takia	247	322	328	353	258
Vanhuuseläkkeelle jääneet / keski-ikä	13/64,1 v	30/64,5 v	12/63,5 v	15/64,7 v	16/65 v
Työkyvyttömyyseläkkeelle jääneet	4	2	2	1	3
Avoimet työpaikat	311	388	331	318	244

Taulukon luvut pohjautuvat v 2024 tarkastuskertomukseen sekä vuoden 2025 henkilöstöraportin tietoihin

Jo toisena vuonna peräkkäin sairauspoissaolot ovat olleet laskusuunnassa. Positiiviseen kehitykseen vaikutta eteenkin pitkien sairauspoissaolojen pysyminen vähäisenä. Sairauspoissaolojen vähentymisen myötä työssä olopäivien lisäytyi noin 800 päivää.

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus on pienentynyt ja rekrytointitilanne on hieman parantunut hakijoiden määrän kasvaessa. Sipoon kunta julkaisi vuonna 2025 Kuntarekry-työnhakuportaaliin 175 työpaikkailmoitusta. Näihin oli hakijoita yhteensä 3 728. Hakijoiden määrä on kasvanut merkittävästi; edellisvuodesta yli 30 %. Samaan aikaan on myös huomioitava merkittävä lasku avoimissa työpaikoissa: vuonna 2024 318 avointa työpaikka ja vuonna 2025 vain 244.

Erittäin myönteistä kehitystä on vuonna 2025 havaittavissa myös työtaturmien osalta, jossa sairauspoissaolopäivät ovat vähentyneet vuoden 2021 tasolle. Vakuutusyhtiölle ilmoitettiin 58 työtaturmaa, joista 82 % tapahtui työssä ja 17 % työmatkalla. Sairauspoissaoloa aiheutti noin 19 % tapaturmista. Suurin osa tapauksista on lieviä tai ne ovat vaatineet tutkimusta tai hoitoa, mutta eivät ole vaikuttaneet työntekijän työkykyyn ja työssä jatkamiseen. Vuoden aikana tapahtui työn teon yhteydessä kaksi ja työmatkalla yksi tapaturma, joihin kohdentuu yhteensä 61 % korvauskustannuksista sekä sairauspoissaoloista.

WPro työturvallisuusilmoitusjärjestelmään on kirjattu 211 ilmoitusta tilanteista, joissa työntekijään on pääsääntöisesti kohdistunut lievää tai vähäistä väkivaltaa. Erilaiset haastavat tilanteet ja tapahtumat ovat lisääntyneet ja osa ilmoituksista tehdään vielä läheltä piti- tai uhkailmoituksina, joten kaikki ilmoitukset eivät kirjaudu työssä tapahtuneisiin työtaturmiin.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että työturvallisuusilmoituksista tehdään tarkempi analyysi ja esitetään sen perusteella toimenpiteitä, joilla voidaan ennaltaehkäistä väkivaltatilanteita.

Lausunto: Henkilöstöraporttiin 2026 sisällytetään erillinen osio, jossa käsitellään työturvallisuusilmoituksia sekä niiden pohjalta laadittuja toimenpide-ehdotuksia tarkemmin.

Vuonna 2025 toteutettiin Kevan henkilöstökysely koko henkilöstölle. Kevan työhyvinvointikyselyn vastausaktiivisuus oli korkea, mikä kertoo henkilöstön kiinnostuksesta vaikuttaa ja osallistua työhyvinvoinnin ja työn kehittämiseen. Korkea vastausprosentti antaa myös kattavan näkymän työyhteisöjen tilasta. Työntekijöiden vastausprosentti oli 70,9 % ja esihenkilöiden vastausprosentti oli 80,5 %.

Työhyvinvointikyselyn perusteella työntekijöiden työhyvinvointiin liittyvät osa-alueet ovat pysyneet hyvällä tasolla, ja työtyytyväisyys on kehittynyt edelleen positiiviseen suuntaan. Työntekijöiden tietoisuus työkyvyn tukitoimista on lisääntynyt ja luottamus työnantajan tukeen on korkea. Työntekijöistä 81 % suosittelee Sipoon kuntaa työnantajana, mikä kertoo vahvasta työnantajakuvasta.

Kyselyn perusteella on parannettavaa tyytyväisyydessä koko organisaation johtamiseen ja johtamisen avoimuudessa. Esihenkilöiden kyselyn tuloksissa on selvää laskua tyytyväisyydessä koko organisaation johtamistapaan (-0,4) ja johtamisen avoimuuteen (-0,5). Työntekijöistä 14 % ja esihenkilöistä 8 % on kokenut syrjintää työssään. Työntekijöistä 18 % ja esihenkilöistä 20 % on kokenut epäasiallista kohtelua tai häirintää työpaikallaan.

Kyselyn tuloksia käsiteltiin jo joulukuussa 2025 kunnan johto ryhmässä. Tulosten perusteella kunnan johtoryhmä halusi selvittää tarkemmin henkilöstön kokemaa syrjintää, epäasiallista kohtelua ja

häirintää sekä tapoja parantaa tyytyväisyyttä kuntaorganisaation johtamiseen ja henkilöstöpalvelut toteuttavatkin jo keväällä 2026 jatkokyselyn, jonka perusteella epäkohtiin päästään puuttumaan ja niitä kehittämään.

Tarkastuslautakunta kiittää hyvin laaditusta henkilöstöraportista ja toimista Sipoon kunnan henkilöstön työhyvinvoinnin lisäämiseksi. Tarkastuslautakunta toivoo kuulevansa tulevien toimenpiteiden toimeenpanosta ja niiden vaikutuksista.

Lausunto: Vuosittain laadittavan henkilöstöraportin tunnusluvut perustuvat KT Kunta- ja hyvinvointialueyönantajien antamaan suositukseen henkilöstötilinpäätöksen laatimisesta. Henkilöstötunnuslukujen muutoksia seurataan ja analysoidaan vuoden 2026 henkilöstöraportissa, joka valmistuu 31.3.2027 mennessä. Henkilöstöraportti toimitetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

4.1.4 Digipalvelut

Vuonna 2025 Digihallinto pysyi talousarviossa ja sai toteutettua edelliseltä vuodelta siirtyneet ICT-hankkeet suunnitellusti. Myös toimialojen kanssa oli tehty menestyksestä yhteistyötä järjestelmien kehittämiseen ja elinkaareen liittyen. Vanhan Kuntalan arkiston puhdistus- ja digitointihanke jäi vielä osin keskeneräiseksi, joskin siihen tarvittavat tekniset ratkaisut saatiin valmiiksi.

Tilinpäätöksessä on avattu erittäin kattavasti Digihallinnon vuonna 2025 olennaisia tapahtumia. Kuntalaan on mm. vuoden 2025 aikana perustettu oma tukipalvelu, jota kautta on saavutettu joustavuutta resurssointiin erityisesti tietoturvallisuuteen liittyen. Digihallinnon työpanosta on jouduttu kohdistamaan teknisen tietoturvan parantamiseen ja hyökkäysten torjuntaan.

Tarkastuslautakunta kiittää Digipalveluita talousarviossa pysymisestä ja ICT-hankkeiden edistämisestä. Kunnan dokumentteja käsitteleville ja tuottaville tulisi tarjota tietoturallinen digitaalinen ympäristö, jotta dokumentteja ei joudu kunnan ulkopuolisiin palveluihin, jotka ovat mahdollisia tietoturvariskejä.

Lausunto: Kunnassa on pakollinen tietoturvakoulutus, jonka jokainen työntekijä suorittaa vuosittain. Koulutus sisältää dokumenttien hallintaan liittyvää sisältöä. Käytössä on operatiivisten järjestelmien lisäksi Microsoft-ympäristö, lisenssit on hankittu täysillä tietoturvaominaisuuksilla. Kaikki kunnan ICT-laitteet ovat hallittuja laitteita. Myös verkkoasemat ovat suojattuja. Käytössä on automaattinen identiteetinhallinta. ICT-ympäristöä valvotaan 24/7.

Luottamushenkilöille on maksettu valtuustokauden aluksi korvaus työvälineiden (laitteet ja lisenssit) hankintaa varten ja opastettu tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvistä asioista. Opastusta tai koulutusta voidaan järjestää tarvittaessa lisää; kyberturvallisuustilanne on haasteellinen ja muuttuu koko ajan. Seuraavan valtuustokauden työvälineitä ja koulutusta suunniteltaessa otetaan huomioon kuluvalle kaudella saadut palautteet.

Kuntaan on hankittu sähköinen kokousjärjestelmä CloudMeeting, jonne tallennetaan päätöksentekoon liittyvät asiakirjat tietoturvallisesti. Viranhaltijoita ja asiantuntijoita

on ohjattu käyttämään palvelua ja muistutettu, ettei dokumentteja lähetetä sähköpostilla kuin poikkeustapauksissa ja silloinkin suojattuna sähköpostina.

4.2 Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatukselle oli asetettu kolme sitovaa tavoitetta vuodelle 2025. Kunnan arvion mukaan kaikki kolme tavoitetta on saavutettu. Tarkastuslautakunta jakaa tämän näkemyksen ja lisää, että tavoitteet eivät olleet kovin konkreettisesti muotoiltuja.

Tavoite työryhmän perustamisesta on helppo saavuttaa, mutta työryhmän toimintaa tai tasa-arvosuunnitelman sisältöä ei ollut määritelty tarkemmin. Jatkossa olisi tärkeää muotoilla tavoitteet mahdollisimman puhuviksi sisällöltään.

Vuoden 2025 aikana keskusteltiin varhaiskasvatuksen tarpeiden muutoksista. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen kysyntä kasvaa, kun taas ruotsinkielisten paikkojen kysyntä on vähentynyt. Henkilöstöressurssien ja tilojen uudelleenjärjestely oli esillä. Näihin tarpeisiin vastaamiseksi päätettiin, että varhaiskasvatus toimintaa järjestetään remontoidussa Solåkerin kiinteistössä osana Nikkilän päiväkodin toimintaa 1.8.2026 alkaen.

Taloudellisesti toimiala ylitti talousarvionsa 0,13 % (25 000 €). Toimintakulut alittuivat 124 000 €. Asiakastulot jäivät kuitenkin 149 000 € alle tavoitteen, joten tähän suhteutettuna ylittyneen summan voi katsoa pieneksi. Asiakasmaksutuotot alenivat lakimuutosten seurauksina. Menojen puolella henkilöstökustannukset olivat noususuuntaiset, mutta näiden vaikutus pysyi kokonaisuudessaan kohtalaisina. Ylityksiä talousarvioon tuli puolestaan sisäisistä vuokrista.

Pysyvä ongelma on kelpoisten työntekijöiden rekrytointi, mikä on tänä vuonna saanut erityistä huomiota yhtenä sitovista tavoitteista. Henkilöstön vaihtuvuus on suurta, ja samalla kun on onnistuttu uusissa rekrytoinneissa, on myös menetetty kelpoista henkilöstöä. Aiemmilta vuosilta jatkunutta työtä, jossa Sipoon varhaiskasvatusta työnantajana on markkinoitu aktiivisesti, arvioidaan menestyksekkääksi, ja tätä hyvää työtä jatketaan edelleen.

1. Parannetaan lastemme ja nuoremme hyvinvointia				
Strateginen toimenpide vuosille 2022–2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
Edistetään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksen toimintakulttuurissa.		Varhaiskasvatus	Toteutunut	Toteutunut
Mittari	Jokainen varhaiskasvatusyksikkö on valinnut oman yksikkönsä tavoitteet ja aikatauluttanut niiden toteuttamisen 1.6.2025 mennessä. (Kyllä/ei)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.- 31.12.2025	
		0	100	

Toimenpide	Jokaisessa varhaiskasvatuyksikössä on hyödynnetty varhaiskasvatuksen toimialan yleistä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa yksikön omien tavoitteiden valitsemisessa ja toteuttamisessa.			
Eteneminen	Kaikissa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimipaikoissa on laadittu yksikkökohtainen toimenpidesuunnitelma 06/2025 mennessä, ja toimenpiteitä on toteutettu suunnitelmien mukaisesti syksyllä 2025.			
TLK kommentti	Suunnitelmat ovat johtaneet konkreettisiin toimiin, esimerkiksi koulutuksiin kiusaamisen vastaisessa työskentelyssä ja päiväkodeissa esillä oleviin ohjeisiin.			

3. Laaditaan kestävän kehityksen laajempi kokonaiskuva ja tiekartta kohti kestävämpää Sipoota

Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
Edistetään ekologisen, sosiaalisen, taloudellisen ja kulttuurisen kestävän kehityksen näkökulmia varhaiskasvatuksen toiminnassa.		Varhaiskasvatus	Toteutunut	Toteutunut
Mittari	Työryhmän toiminta on alkanut (kyllä/ei)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		0	100	
Toimenpide	Perustetaan varhaiskasvatuksen kestävän kehityksen työryhmä, joka kartoittaa kestävän kehityksen suunnitelman sisältöä ja nykytilaa.			
Eteneminen	Työryhmä on kokoontunut vuoden 2025 aikana yhteensä 5 kertaa. Tavoitteet työryhmän toiminnalle on asetettu, ja ensimmäiset toimenpiteet määriteltä. Suuntaviivat varhaiskasvatuksen kestävän kehityksen suunnitelman sisällölle on laadittu. Varhaiskasvatuksen kierrätyskäytäntöjen nykytilaa on kartoitettu henkilöstökyselyllä 11/2025.			
TLK kommentti	Työryhmässä käsitellyistä teemoista ja tämän laatimista toimenpiteistä olisi kiinnostavaa saada tilannekatsausta			

10. Osaamista ja johtamista kehitetään suunnitelmallisesti				
Strateginen toimenpide vuosille 2022–2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
Varhaiskasvatuksen kelpoisen henkilöstön määrää lisätään.		Varhaiskasvatus	Toteutunut	Toteutunut
Mittari	Kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien tai sosionomien määrä on lisääntynyt 5 %. Vertailuajankohta 2.9., lähtöarvo: 54 % kelpoisia	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		54	62,8	
Toimenpide	Rekrytointia, markkinointia, henkilöstön koulutusta ja työhyvinvointia kehitetään suunnitelmallisesti.			
Eteneminen	Kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien ja sosionomien osuus oli 31.12.2025 yhteensä 62,8 %. Laskuissa on huomioitu palveluverkkoon liittyvät muutokset ryhmien ja henkilöstön määrissä 1.8.2025 alkaen, ja suhteutettu kelpoisen henkilöstön määrä käytössä olevien vakanssien määrään.			
TLK kommentti	Toteutunut.			

4.3 Koulutuspalvelut

Koulutuspalvelujen toimialalla oli asetettu kolme (3) sitovaa tavoitetta, joista kunta arvioi kaikkien kolmen (3) tavoitteen toteutuneen. Tarkastuslautakunta tuli tavoitteiden toteutumisen osalta samaan lopputulokseen.

1. Parannetaan lastemme ja nuoremme hyvinvointia				
Strateginen toimenpide vuosille 2022–2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
1.5 Kodin ja koulun yhteistyötä kehitetään suunnitelmallisesti (HYTE-tavoite)		Koulutus	Toteutunut	Toteutunut
Mittari	Vanhempainsopimus on laadittu ja otettu käyttöön kaikissa kouluissa.	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		0	100	100
Eteneminen	Vanhempainsopimus laadittiin yhdessä peruskoulujen kanssa keväällä 2025. Vanhempainsopimus liitettiin osaksi Wilman oppilastietolomaketta syyslukukauden 2025 alussa. Vanhempainsopimuksesta tiedotettiin peruskouluikäisten oppilaiden huoltajia muun muassa Wilman välityksellä ja vanhempainilloissa. Huoltajille kerrottiin vanhempainsopimuksen merkityksestä ja ohjattiin heitä tutustumaan siihen. Vanhempainsopimuksessa mainitut kunta- ja koulukohtaiset suunnitelmat ja toimintaa ohjaavat linjaukset julkaistiin kootusti koulukohtaisesti lähetetyillä tiedotteilla.			

TLK kommentti	Tavoite on toteutunut. Tarkastuslautakunta toivoo saavansa jatkossa tietoa vanhempainsopimuksen vaikuttavuudesta.
----------------------	---

1. Parannetaan lastemme ja nuoremme hyvinvointia

Strateginen toimenpide vuosille 2022–2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
1.6 Koulunkäyntiin sitoutumisen vahvistaminen sekä opiskelutaitojen ja sosiaalisten taitojen suunnitelmallinen kehittyminen (HYTE-tavoite)		Koulutus	Toteutunut	Toteutunut
Mittari	Koulupoissaolot ovat vähentyneet syyslukukaudella 2025 verrattuna syyslukukauteen 2024.	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		0	100	100
Eteneminen	Sipoossa otettiin käyttöön koko Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella käytössä olevat yhtenäistetyt Wilman poissaolomerkinnät lukuvuoden 2024–2025 alkaessa. Poissaolokategoriat ovat: terveydellisiin syihin liittyvä poissaolo, Ennalta anottu vapaa, muu selvitetty poissaolo, luvaton poissaolo (selvitetty) ja selvittämätön poissaolo. Sipoon kouluissa noudatetaan Itä-Uudenmaan kuntien yhdessä laatimaa toimintamallia poissaolojen ennaltaehkäisyssä, seurannassa ja puuttumisessa. Vuoden 2025 sitovana tavoitteena oli poissaolojen väheneminen syksyllä 2025 verrattuna syksyn 2024 tilanteeseen. Vertailu oli mahdollista, koska näinä ajankohtina käytössä olleet poissaolomerkinnät olivat identtiset. Syksystä 2025 alkaen poissaolojen yhtenäiseen merkitsemistapaan on kiinnitetty entistä systemaattisemmin huomiota. Rehtoreita ja opettajia on ohjeistettu toimialan laatimassa lukuvuoden aloituspaketissa poissaolojen yhtenäiseen merkitsemiseen. Tilastotietojen vertailun luotettavuuden varmistamiseksi on tärkeää, että kaikki koulut käyttävät poissaolomerkintöjä yhtenevästi. Syksyllä 2024 oppilaita, joilla oli poissaolotunteja 50–99 tuntia, oli yhteensä 594 ja oppilaita, joilla oli poissaolotunteja vähintään 100, oli yhteensä 143. Syksyllä 2025 oppilaita, joilla oli poissaolotunteja 50–99 tuntia, oli yhteensä 283 ja oppilaita, joilla oli poissaolotunteja vähintään 100, oli yhteensä 28. Paljon poissa olleiden oppilaiden määrä vähentyi huomattavasti tuntimerkintöihin perustuen. Sitova tavoite toteutui.			
TLK kommentti	Tavoite on toteutunut.			

1. Parannetaan lastemme ja nuoremme hyvinvointia

Strateginen toimenpide vuosille 2022–2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
9.1 Lukutaitoon ja sen kehittymiseen kohdennetaan suunnitelmallisia ja koko kunnan tasoisia pysyviä toimenpiteitä. (HYTE-tavoite)		Koulutus	Toteutunut	Toteutunut

Mittari	Lukutaitostrategia on laadittu ja otettu käyttöön vuosiluokilla 1–9.	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		0	100	100
Eteneminen	Koko peruskoulun kattava lukutaitostrategia saatiin laadittua keväällä 2025 ja sen toimivuutta pilotoitiin osassa kouluja. Lukustrategia ja siinä määritellyt vuosiluokkakohtaiset lukuprojektit otettiin käyttöön kaikissa peruskouluissa elokuussa 2025. Lukutaitostrategian toteutumiseksi koulutuksen toimiala tekee tiivistä yhteistyötä kirjastopalveluiden ja kirjastopedagogien kanssa, ja koulukohtaiset lukutaidon kehittäjäopettajat varmistivat lukutaitostrategian toteutumisen jokaisessa koulussa ja jokaisella vuosiluokalla. Lukuseulan kartoitukset on toteutettu vuosiluokilla 2 ja 7. Lisäksi lukuseulan kartoitus on suomenkielisissä kouluissa toteutettu myös vuosiluokalla 5.			
TLK kommentti	Tavoite on toteutunut.			

Koulujen käyttöasteessa on havaittu isoja eroja. Tarkastuslautakunta toivoo, että asiaan paneudutaan ja palveluverkkoa päivitetään vastaamaan kuntalaisten nykyisiä tarpeita.

Lausunto: Kouluverkon kiinteistöjen kapasiteetti ylittää oppilasmäärän kehityksessä käytetyt arviot varsinkin ruotsinkielisten kyläkoulujen osalta. Koulukiinteistöjen määrää vähentämällä voidaan saavuttaa 500 t - 1 milj. euron säästö toimialan kuluissa valtuustokauden aikana. Säästöjen toteutuminen edellyttää koulujen lakkauttamisia ja kiinteistöistä luopumista. Tarkastuslautakunta lausui Sipoon kunnan vuoden 2025 arviointikertomuksessa havainneensa koulujen käyttöasteessa on havaittu isoja eroja. Tarkastuslautakunta toivoo, että asiaan paneudutaan ja palveluverkkoa päivitetään vastaamaan kuntalaisten nykyisiä tarpeita. Toimialalla valmistellaan päätöksentekoon eri skenaarioita kouluverkon tiivistämiseksi. Kouluverkkokeskusteluun liittyy voimakkaita tunteita ja riskinä on, etteivät talouden ja koulujen toimivuuden kannalta tehokkaimmat ratkaisut saa poliittista hyväksyntää.

4.4 Arki ja vapaa-ajan palvelut

Arki ja vapaa-ajan toimialalle oli asetettu kolme (3) sitovaa tavoitetta. Kunnan oman arvion mukaan tavoitteista kaksi (2) tavoitetta saavutettiin ja yksi (1) tavoite saavutettiin osittain. Tarkastuslautakunta yhtyy kunnan arvioon tavoitteiden toteumasta. Näiden tavoitteiden lisäksi toimialalla oli taloudellinen tavoite, joka tarkastuslautakunnan mielestä myös toteutui.

Arjen ja vapaa-ajan valiokunnan vuoden talousarviossa oli ilmoitettu seuraavat taloudelliset tavoitteet:

Toimintatuotot: 4 815 000

Toimintakulut: -17 693 000

Toimintakate: -12 878 000

Talouden toteuma oli seuraava:

Toimintatuotot: 5 125 000 €

Toimintakulut: -17 638 000 €

Toimintakate: -12 790 000 €

Yhteenvedona tuotot ylittivät arvion ja kulut alittivat arvion. Tarkastuslautakunta katsoo, että Arjen ja vapaa-ajan valiokunnan talous on isossa kuvassa pysynyt asetetussa raamissa.

1. Parannetaan lastemme ja nuoremme hyvinvointia				
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK Arvio
1.7 8. ja 9. luokan oppilaista päivittäin koululounaan syövien osuus on vähintään sama kuin Itä-Uudellamaalla keskimäärin. (hyte-tavoite)		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut osittain	Toteutunut osittain
Mittari	Kouluterveyskysely 2025: Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista.	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		-8,2	-3	
Eteneminen	Tavoite on toteutunut osittain, koska koululounasta syödään päivittäin useammin kuin vuonna 2023 (ARVAVLK 29.10.2025 § 28).			
TLK kommentti	Tarkastuslautakunta pitää hyvänä sitä, että koululounasta syödään useammin kuin ennen. Tarkastuslautakunta kannustaa kuntaa edelleen tekemään työtä terveellisen ruokailun edistämiseksi.			
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
1.8 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden parantaminen Nikkilän alueella palvelumuotoilun keinoilla. Palvelumuotoiluprojekti toteutetaan palvelujen välisenä yhteistyönä ja palveluja kehitetään yhteistyökumppaneiden, sidosryhmien ja lasten ja nuorten kanssa. (hyte-tavoite)		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut	Toteutunut
Mittari	Palvelumuotoiluprojekti on tehty (kyllä/ ei)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		0	100	

Eteneminen	Palvelumuotoiluprojekti on tehty. Projekti esiteltä arki- ja vapaa-aikavaliokunnalle 11.12.2025 §53.			
TLK kommentti	Tarkastuslautakunta katsoo, että palvelumuotoiluprojekti on toteutettu. Tarkastuslautakunta haluaa kuitenkin mainita, että tavoiteasetannassa mieluiten arvioisi sitä, mitä projektilla yritetään saavuttaa.			

13. Muut tunnistetut tavoitteet				
Strateginen toimenpide vuosille 2022–2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
13.1 Työllisyys- ja maahanmuuttaja- sekä elinkeinopalvelut määrittelevät ja kuvaavat yhteistyössä työvoimaviranomaisen, Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen, Keudan ja Keuken kanssa TE24-uudistuksen myötä syntyneet yhdyspinnat ja niiden mukaiset uudet toimintatavat. (hyte-tavoite)		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut	Toteutunut
Mittari	Yhdyspinnat ja toimintatavat on määritelty ja kuvattu.	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		0	100	
Eteneminen	Yhdyspinnat kuvattu ja määritelty.			
TLK kommentti	Tarkastuslautakunta katsoo, että tavoite on toteutunut, mutta olisi toivonut toimintatapojen kuvaukseen hieman enemmän panostusta.			

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että liikuntapalveluita on pystytty edistämään. Erityismainintana Söderkullaan rakennettu tekojää, mikä kannustaa liikkumaan leutoinkin talvina. Liikunta tukee myös nuorisotyötä ja on tärkeää, että nuorisolla on laajat, heitä kiinnostavat harrastusmahdollisuudet. Talouden pidon osalta on tärkeää, että rakentaminen on osa hankesuunnitelmia ja merkittäviä uudistuksia ohjataan strategiaproessin kautta. Kulttuurin osalta mainittakoon tanssin taiteen tilat Miilissä, mikä on hyvä esimerkki siitä, miten kulttuuri ja liikunta yhdistyvät ja tarjoaa kuntalaisille mielekästä tekemistä iästä riippumatta. Kirjastopalveluiden nousseet kävijämäärät kertovat positiivisesta suunnasta ja kunnan on hyvä pitää kirjastopalvelut nykyaikaisina ja tarpeiden mukaisena. Tärkeää onkin ylläpitää liikuntapaikkoja ja rakennuksia hyvässä kunnossa, jolloin saavutetaan pitkä käyttöikä. Elintarvikkeiden osalta ultraprocessoitujen osuuteen kiinnitettiin huomiota. Hyvinvointipalvelujen osalta merkille pantavaa on Planet Youth -toiminta. Toiminta on hyvää ja tuloksellista. Samalla on tärkeää varmistaa, että kunnalle rakentuu tarvittava osaaminen itselleen tulevaisuutta varten.

TEAviisareiden mukaan Sipoolle olisi mahdollisuus parantaa terveydenedistämisasiivisuuttaan. Tarkastuslautakunta kannustaa kuntaa suunnitelmalliseen ja määrätietoiseen toimintaan.

Lausunto: TEAviisari kuvaa kuntien terveydenedistämisasiivisuutta eli sitä, miten hyvin kunta toteuttaa väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäväänsä. TEAviisari muodostuu seuraavista osa-alueista: sitoutuminen, johtaminen, terveysseuranta ja tarveanalyysi, voimavarat, yhteiset käytännöt, osallisuus ja muut ydintoiminnot. Myös kuntien valtionosuuden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa eli HYTE-kerroin pohjautuu pääosin TEAviisarin tietoihin. TEAviisari kuvaa hyvinvointijohtamisen rakenteita ja käytäntöjä, ja se on myös johtamisen laatumittari.

TEAviisarin tulosten parantaminen edellyttää erityisesti Sipoon kunnan hyvinvointityön systemaattisuuden ja yhteistyöperustaisuuden kehittämistä. Sipoon kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmassa 2026–2029 on määritelty useita toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen systemaattisuuden ja yhteistyöperustaisuuden parantamiseksi. Lisäksi suunnitelmaan on poimittu eri palveluita koskevia toimenpiteitä suoraan TEAviisarin pohjalta. Suunnitelma hyväksyttiin valtuustossa toukokuussa 2026, ja sen toimeenpano on käynnissä.

TEAviisarin tulosten parantaminen edellyttää myös sitä, että TEAviisarin tiedonkeruukyselyissä kuvataan totuudenmukaisesti ja laaja-alaisesti Sipoon hyvinvointityön tilanne. Sipoon kunnassa on keväällä 2025 otettu käyttöön yhtenäinen prosessi TEAviisari-tiedonkeruisiin vastaamiseen. Prosessi varmistaa kyselyyn vastaamisen poikkihallinnollisesti ja yhteistyössä kunnan johtoryhmän kanssa. Prosessi on tarkoitus päivittää vuonna 2027 niin, että siinä kuvataan myös julkaistavien TEAviisari-tulosten käsittelyn ja hyödyntämisen prosessi.

4.4.2 Palveluverkon eteneminen

Varhaiskasvatuksen palvelutarve Sipoossa on kasvussa, vaikka lapsimäärän kehitys on ollut viime vuosina maltillista. Kasvua selittävät erityisesti osallistumisasteen nousu ja lasten varhaisempi aloitus varhaiskasvatuksessa. Tuleva väestönkasvu sekä alueellinen ja kielellinen kysyntä edellyttävät palveluiden ennakoivaa suunnittelua ja kohdentamista. Esiopetuksessa palvelutarve vaihtelee vuosittain, mikä korostaa joustavan palveluverkon merkitystä.

Sipoon kouluverkko muodostuu kuudesta suomenkielisestä ja yhdeksästä ruotsinkielisestä peruskoulusta. Toisen asteen yleissivistävää koulutusta tarjotaan Sipoon lukiossa suomen kielellä sekä Sibbo gymnasiumissa ruotsin kielellä. Ammatillinen koulutus järjestetään yhteistyössä alueen muiden oppilaitosten kanssa.

4.4.3 Työ- ja elinkeinopalvelut

Työ- ja elinkeinopalvelut uudistettiin 1.1.2025 alkaen, jolloin palvelut siirtyivät kuntien vastuulle. Sipoon kunta ja Keravan kaupunki muodostavat yhteisen työllisyysalueen ja tuottavat TE-palvelut yhteistyössä. Keravan kaupunki toimii isäntäkuntana ja laskuttaa Sipoota toiminnasta Nikkilässä ja Söderkullassa. TE-palveluiden uudistuksen tavoitteena oli palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalveluiden tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Palvelukokonaisuuteen sisältyvät myös kotoutumispalvelut. Uudistuksen oli tarkoitus olla kunnille kustannusneutraali korotetun valtionosuusmaksatuksen johdosta, mutta käytännössä valtionosuudet eivät ole nousseet muiden leikkausten takia. Sipoon osalta toiminnan kustannusvaikutus on vuositasolla yli 2 miljoonaa euroa.

TE-muutoksen yhteydessä muuttui myös kuntien rahoitusvastuu työttömyystuista ja niin sanottujen sakkomaksujen perusteet muuttuivat: nyt ensimmäinen kunnan rahoitusosuus tulee maksettavaksi jo 101 työttömyyspäivän jälkeen, jos työttömäksi ilmoittautunut työnhakija ei työllisty tänä aikana. Rahoitusosuus kasvaa portaittain työttömyyden jatkuessa, maksimitaso saavutetaan, kun työttömyys on kestänyt 700 päivää. Aikaisemmin ensimmäinen rahoitusosuus tuli maksettavaksi vasta 300 työttömyyspäivän jälkeen ja maksimitaso saavutettiin 1000 työttömyyspäivän kohdalla. Kunnan rahoitusosuus ei myöskään pääty, vaikka henkilö työllistyisi määräaikaiseen työsuhteeseen.

Sipoon tulee yhdessä Keravan kanssa aktiivisesti luoda paikallisesti toimivampia ratkaisuja työllisyyden edistämiseksi. Kunnan tulee omalta osaltaan suunnitella, kuinka sakkomaksuista tulevaa kulurasitusta voidaan pienentää.

Lausunto: Sipoon kunnan elinvoimapalvelut tekee tiivistä yhteistyötä Keravan kaupungin kanssa, erityisesti Keravan ja Sipoon työllisyysalueen sekä kuntien elinkeinopalveluiden yhteistyön kehittämiseksi. Keravan ja Sipoon työllisyysalueen kanssa aktiivisesti kehitetään sellaisia palveluita, jotka tukevat sipoolaisten työnhakijoiden ja myös työnantajien palvelutarvetta työllisyyden edistämiseksi. Yhteisesti ja työllisyysalueella kehitetään palveluprosesseja, työnantajayhteistyötä sekä asiakasohjauksen toimintamalleja, joiden tavoitteena on nopeuttaa työnhakijoiden siirtymistä avoimille työmarkkinoille, koulutukseen tai muihin työllistymistä edistäviin palveluihin, esimerkiksi Sipoon kunnan nuorten työllisyyttä edistävään työpajatoimintaan.

Sipoon kunta on siirtänyt yhteistoimintasopimuksella julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuun Keravan kaupungille. Keravan kaupunki laskuttaa Sipoon kuntaa yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Sipoon kunta edunvalvoo aktiivisesti Keravan ja Sipoon työllisyysalueen tuottamia palveluita sekä niistä aiheutuvia kustannuksia Sipoon näkökulmasta.

Vaikka Keravan ja Sipoon työllisyysalue tuottaa julkiset työvoimapalvelut Sipoolle, jokainen kunta kuitenkin maksaa ja vastaa itse työttömyysturvan kuntaosuuksien maksuista Kansaneläkelaitokselle. Sipoon kunta seuraa aktiivisesti työttömyysetuuksien rahoitusvastuusta aiheutuvia kustannuksia sekä niiden kehitystä. Lisäksi Sipoon kunta on nostanut esiin, että Keravan ja Sipoon työllisyysalueella

kiinnitetään julkisissa työvoimapalveluita tarjottaessa erityistä huomioita niihin asiakkaisiin, joiden työttömyysetuuspäivät ovat jo ylittäneet 300 päivää.

Sipoon kunnan työllisyyskoordinaattori osallistuu myös aktiivisesti niin sanottuun TYM-työhön, eli työllisyyttä edistävään monialaiseen palveluun yhdessä työvoimaviranomaisen, hyvinvointialueen edustajan ja Kelan edustajan kanssa. Monialaisessa työssä pyritään löytämään yhteistyöllä pitkäaikaisesti työttömien työllistymiseen ratkaisuita. Nykyisen lainsäädännön puitteissa työttömyysturvan kuntaosuuden loppuvat vasta, kun asiakas on työllistynyt ja siirtynyt opiskelemaan täysiaikaisesti. Tästä syystä elinvoimapaalveluiden tulosityksikön muodostaminen 1.6.2025 alkaen on edistänyt Sipoon kunnan sisäistä yhteistyötä työpaikkojen löytämiseksi yrityksistä ja muilta työnantajilta.

Kustannusten pienentämiseksi Sipoon kunnan elinvoimapaalveluissa työtä tehdään nyt jo erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisyyn ja työnantajayhteistyön vahvistamiseen. Sipoon kunnan elinvoimapaalveluihin kuuluvan työllisyyttä edistävien palveluiden osalta henkilöstöresurssit vaikuttavat pienentävästi työttömyysturvan kuntaosuuksiin ovat kuitenkin hyvin rajalliset. Elinvoimapaalveluissa onkin tunnistettu tarve henkilöstöresurssille, jonka työpanoksen voisi kohdentaa suoraan esimerkiksi työkykyratkaisuiden selvittämiseen ja siten työttömyysturvan kuntaosuuksien pienentämiseen. Nykyisellään siihen käytettävissä olevat henkilöstöresurssit ovat riittämättömän pienet vaikuttavuuden aikaansaamiseksi.

Lisäksi Sipoon kunta valmistelee vuoden 2026 aikana työllisyys- ja kotouttamisohjelmaa (kunnan omat palvelut), jonka tavoitteena on luoda strategisen tason linjauksia, painopisteitä ja tavoittamisen työllisyyden ja kotouttamisen edistämiseen Sipoossa. Ohjelma tulee poliittiseen käsittelyyn ja päätöksentekoon vuoden 2027 aikana. Ohjelmasta päättää Sipoon kunnanvaltuusto.

Vuonna 2025 määriteltiin ja kuvattiin TE-uudistuksen myötä muuttuneet työllisyyspalveluiden yhdyspinnat. Tämä toteutettiin yhteistyössä Elinkeino- ja Maahanmuuttajapalveluiden sekä tärkeimpien ulkoisten yhteistyötahojen kanssa. Työllisyyspalvelut tekevät yhteistyötä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen, Keravan ja Sipoon työllisyysalueen, Keudan (Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä) ja Itä-Uudenmaan työllisyystoimijoista muodostetun alueellisen verkoston kanssa. Työllisyyspalvelut järjestivät vuonna 2025 lapsille ja nuorille suunnatun puistoruokailun yhdessä Ruokapalveluiden kanssa sekä vastasi koko kunnan kesätyöllistämisen kokonaiskoordinaatiosta.

Sipoon kunnalle on laadittu elinkeino-ohjelma vuosille 2025–2028. Se on strateginen suunnitelma, joka tukee kunnan päämäärää luoda elinvoimainen ja houkutteleva toimintaympäristö yrityksille, edistää työllisyyttä sekä vahvistaa paikallisen talouden kestävä kasvua. Ohjelma toimii kunnassa päätöksenteon tukena ja tarjoaa selkeät suuntaviivat elinkeinotoiminnan kehittämiseksi. Ohjelmassa on pyritty painottamaan osallistavaa toimintatapaa.

Tarkastuslautakunta pitää edelleen tärkeänä, että paikallisia yrityksiä osallistetaan ja kannustetaan luomaan pysyviä työsuhteita.

Lausunto: Sipoon kunnan elinkeinopalvelut tekee aktiivista yhteistyötä paikallisen elinkeinoelämän, työnantajien, Keravan ja Sipoon työllisyysalueen sekä paikallisen yrittäjäjärjestön kanssa työllistämisen ja työllisyyden tukemiseksi alueella.

Paikallisille työnantajille ja yrityksille on järjestetty useita erilaisia tilaisuuksia, joissa työnantajille on kerrottu työllistämiseen ja työnantajana toimimiseen liittyvistä asioista, erilaisista tarjolla olevista tukimahdollisuuksista sekä yritystoiminnan kasvuun ja kehitykseen liittyvistä asioista.

Sipoon elinkeino-ohjelman 5.5. menestystä verkostoyhteistyöstä -painopisteen mukaisesti kunta toimii aktiivisessa verkostoyhteistyössä edellä mainittujen tahojen kanssa työllisyyden edistämiseksi. Kunnalla on tärkeä rooli tiedon välittäjänä ja lisääjänä työnantajien kanssa sekä toimijoiden yhdistäjänä (esim. työllisyysalue ja työnantaja). Kunta tapaa aktiivisesti paikallisesti yrityksiä ja työnantajia. Tapaamisissa selvitetään aina yritysten työllistämiseen ja työnantajuuteen liittyviä ajankohtaisia tilanteita ja tarpeita, joissa elinkeinopalvelut voivat olla avuksi työnantajille.

Osana elinkeino-ohjelman painopisteiden mukaisia toimenpiteitä elinvoimapalveluissa valmistellaan työnantajille suunnattua opasta työllistämiseen liittyvien asioiden tietouden lisäämiseksi.

Sipoon kunta valmistelee vuoden 2026 aikana työllisyys- ja kotouttamisohjelmaa (kunnan omat palvelut), jonka tavoitteena on luoda strategisen tason linjauksia, painopisteitä ja tavoitteita työllisyyden ja kotouttamisen edistämiseen Sipoossa. Ohjelma tulee poliittiseen käsittelyyn ja päätöksentekoon vuoden 2027 aikana. Ohjelmasta päättää Sipoon kunnanvaltuusto.

4.5 Yhdyskunta ja ympäristö -toimiala

Yhdyskunnan ja ympäristön toimiala muodostettiin toukokuussa 2023, kun tekniikka- ja ympäristöosaston sekä kehitys- ja kaavoituskeskuksen toiminnot koottiin yhteisen toimialan alle. Samalla työllisyyden ja yritysten palvelut siirrettiin osaksi uutta arjen ja vapaa-ajan toimialaa. Kuntakonserniin kuuluva Sipoon Vesi -liikelaitos on osa Yhdyskunta ja ympäristö -toimialan henkilöstöorganisaatiota, mutta käsitellään arviointikertomuksessa myös omana kokonaisuutenaan.

Vuonna 2025 organisaatiorakennetta muutettiin jälleen niin, että Yhdyskunnan ja ympäristön toimiala jaettiin Tekniseksi valiokunnaksi ja Rakennus- ja ympäristövaliokunnaksi. Tekninen valiokunta huolehtii yhdyskuntatekniikasta, kuten liikenneväylistä, yleisistä alueista ja vesi-, viemäri- ja energiahuollosta, kunnan kiinteistöistä, asuntojen vuokraamisesta, pelastustoimesta ja jätehuollosta. Valiokunta toimii yksityisistä teistä annetun lain ja asetuksen mukaisena tiehallintoviranomaisena valituksia ja tiekuntien muodostamista koskevista asioista. Rakennus- ja ympäristövaliokunta käsittelee maankäyttö- ja rakennuslain sekä muun lainsäädännön mukaan kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle kuuluvat

asiat sekä toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 5 §:n mukaisena kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena.

Vuosi 2025 oli yhdyskunnan ja ympäristön toimialalla tapahtumarikas ja merkittävien kehityshankkeiden aikaa. Toimialan tehtävänä oli tarjota kuntalaisille viihtyisä ja turvallinen elinympäristö suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon kautta. Vuotta leimasivat erityisesti uuden rakentamislain voimaantulo 1.1.2025, laajat infrastruktuuri-investoinnit sekä merkittävät henkilöstövaihdokset, jotka vaikuttivat joidenkin hankkeiden etenemisnopeuteen.

Toimialan taloudellinen tulos toteutui kokonaisuudessaan talousarviota paremmin. Toimintamenot alittuivat noin 5 % suhteessa talousarvioon. Suurimmat kulusäästöt syntyivät Nikkilän paloaseman ja Artturin siirtymisestä pois kunnan omistuksesta sekä odotettua alhaisemmista lämmityskustannuksista. Toimintatuotot ylittivät talousarvion tason vähäisesti ennen poistoja. Investoinnit: Bruttoinvestointien toteuma (-12,5 milj. €) jäi selvästi alle muutetun talousarvion (-15,15 milj. €). Suurin syy alitukseen oli Lukkarintien alikulkusillan toteutuksen viivästyminen sekä kaavavalituksista johtuvat viiveet kaava-alueinvestoinneissa.

Vuodelle 2025 asetettiin kahdeksan (8) strategista toimenpidettä. Sipoon Vesi -liikelaitosta koskeva yhdeksäs tavoite käsitellään liikelaitosta koskevassa luvussa. Sipoon kunta arvioi kuuden (6) tavoitteen toteutuneen ja kahden (2) tavoitteen toteutuneen osin. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan neljä (4) tavoitetta toteutui, kaksi (2) tavoitetta toteutui osin, yksi (1) tavoite ei toteutunut ja yhden (1) tavoitteen toteutuminen ei ole arvioitavissa.

3. Laaditaan kestävän kehityksen laajempi kokonaiskuva ja tiekartta kohti kestävämpää Sipoota				
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
3.1 Laaditaan kestävän kehityksen tiekartta YK:n kestävän kehityksen tavoitteistoon nojaten (HYTE-tavoite)		Yhdyskunta ja ympäristö	Toteutunut	Ei toteutunut
Mittari	Kestävän kehityksen tiekartta valmistuu vuoden 2025 aikana	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		0	75%	0
Eteneminen	Työ on aloitettu, valmistuminen siirtyy kuntastrategian priorisoinnin myötä alkuvuodelle 2026.			
TLK kommentti	Koska mittarin mukaan kestävän kehityksen tiekartan olisi pitänyt valmistua vuonna 2025, tavoite jäi saavuttamatta. Lautakunta kehottaa varmistamaan tiekartan valmistumisen ja toimeenpanon heti alkuvuodesta 2026, sillä se on keskeinen osa kunnan hiilineutraaliustavoitteita.			

4. Rakennetaan huomisen Sipoolle tasapainoinen käyttötalous ilman tulonveronkorotuksia				
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
4.1 Kaikkien kaavahankkeiden yhteydessä laaditaan kunnallistekniikan yleissuunnitelma ja arvioidaan kaavahankeen kaavatalous.		Yhdyskunta ja ympäristö	Toteutunut	Toteutunut
	Kaikkien kaavahankkeiden yhteydessä laaditaan	Lähtötila		

Mittari	kunnallistekniikan yleissuunnitelma ja arvioidaan kaavahankeen kaavatalous	0	100 %	
Eteneminen	Toteutunut vuoden 2025 aikana. Kaikkiin asemakaavahankkeisiin ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa kunnallistekniikan yleissuunnitelmaa (KTYS). Pienet hankkeet ja kaavamuutokset eivät tarvitse KTYS:ää. Kaikkien kaavojen suhteen on arvioitu hankkeen kaavatalous.			
TLK kommentti	<i>Kaikkien kaavojen osalta on arvioitu kaavatalous. Kunnallistekniikan yleissuunnitelmia on tehty tarkoituksenmukaisuus huomioiden</i>			
4.2 Kasvatetaan monipuolista kaavavarantoa (pientalovarantoa painottaen) mahdollistamaan osaltaan kunnan väestönkasvutavoite ja pientaloasunnontuotannon lisääminen		Yhdyskunta ja ympäristö	Toteutunut osin	Toteutunut osin
Mittari	Yhteensä vähintään 30 000 k-m ² uutta asumisen kaavavarantoa hyväksytty, josta vähintään 15 500 k-m ² on pientalovarantoa	Lähtötila	Toteutuma 1.1.– 31.12.2025	
		0	66 %	
Eteneminen	Vuonna 2025 hyväksyttiin yhteensä 118 893 k-m ² asemakaavoitettua uutta kerrosalaa, josta asuinkerrosalaa 19866 k-m ² (B18 Örnvikintien EV-alue, N51 Kunnantalonmäki, S26 Opintie). Hyväksytty asuinkerrosala koostuu omakoti- ja pientalokaavavarannosta (7 166 k-m ²) ja kerrostalokaavavarannosta (12 700 k-m ²). Yhteensä vuoden 2025 aikana hyväksyttiin 19 866 k-m ² uutta asumisen kaavavarantoa, josta 7 166 k-m ² pientalovarantoa. Tavoite ei näin ollen toteutunut.			
TLK kommentti	<i>Kaavavarannon kasvattaminen on kriittistä kunnan väestötavoitteiden saavuttamiseksi, joten varannon kasvattamista on tehostettava.</i>			

5.Vuotuinen keskimääräinen väestönkasvutavoite noin 500 henkilöä. Asuinrakentamisesta puolet toteutetaan pientaloina

Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
5.1 Käsittelykelpoisen rakennuslupahakemuksen käsittelyaika on alle 2 kk paitsi lupamenettelyjen yhteensovittamisesta käsiteltävissä lupahakemuksista. Käsittelyaika määritellään hakemuksen käsittelykelpoisuudesta päätöksen antamisen ajankohtaan.		Yhdyskunta ja ympäristö	Toteutunut	Ei arvioitavissa
Mittari	Käsittelyaika on alle 2 kk	Lähtötila		
		0		
Eteneminen	Keskimääräinen käsittelyaika tarkastelujaksolla oli 0,4 kk.			
TLK kommentti	Ei arvioitavissa. Mittarissa puhuttiin käsittelyajasta ja etenemisessä keskimääräisestä käsittelyajasta. Näitä ei voi vertailla.			
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
5.2 Käsittelykelpoisen suunnittelutarveratkaisu- ja poikkeamispäätöshakemuksen keskimääräinen käsittelyaika on alle 4 kk paitsi lupamenettelyjen yhteensovittamisesta käsiteltävissä lupahakemuksista. Käsittelyaika määritellään hakemuksen käsittelykelpoisuudesta päätöksen antamisen ajankohtaan.		Yhdyskunta ja ympäristö	Toteutunut	Toteutunut
Mittari	Käsittelyaika on alle 4 kk	Lähtötila		
		0		
Eteneminen	Keskimääräinen käsittelyaika oli 3,4 kk. Luku huomioi myös rakentamislain mukaiset erilliset sijoittamisluvat.			

TLK kommentti	Tavoite toteutunut.			
6. Sipoon yritysten ja erityisesti palveluyritysten määrää on kasvatettu ja monipuolistettu maanomistuksen, kaavoituksen ja markkinoinnin avulla				
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
6.1 Yritysten sijoittumisen edellytyksiä parannetaan ja yritystonttivarantoa kasvatetaan yleiskaavan ja kaavoitusohjelman avulla.		Yhdyskunta ja ympäristö	Toteutunut	Toteutunut
Mittari	Yksi työpaikka-alueen asemakaava valmistuu	Lähtötila		
		0		
Eteneminen	Vuonna 2025 on hyväksytty yksi työpaikka-alueen asemakaava: BA5 Bastukärren työpaikka-alueen luoteisosan asemakaava. Kaava mahdollistaa yhteensä 90 000 k-m ² teollisuus- ja varastorakentamista ja arviolta noin 200–300 uutta työpaikkaa. Tavoite on toteutunut.			
TLK kommentti	Tavoite toteutunut.			

7. Päätös Kerava-Nikkilä henkilöjunaliikenteen käynnistymisestä				
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
7.1 Kerava–Nikkilä-radan yleissuunnitelmatasoinen suunnittelu käynnistetty yhdessä väyläviraston ja Keravan kaupungin kanssa (HYTE-tavoite).		Yhdyskunta ja ympäristö	Toteutunut osin	Toteutunut osin
Mittari	Junaradan yleissuunnitelmatasoinen suunnittelu käynnistetty yhdessä Väyläviraston ja Keravan kaupungin kanssa (toteutunut=100, ei=0)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		0	?	
Eteneminen	Yleissuunnitelmatasoinen suunnittelu (esisuunnittelu) aloitettiin vuoden 2025 aikana yhteistyössä Väyläviraston ja Keravan kanssa, suurin osa työstä toteutuu arviolta vuoden 2026 aikana. Liikennesuunnittelun HSL:n kanssa arvioidaan valmistuvan vuoden 2026 alussa.			
TLK kommentti	<i>Tavoite on toteutunut tai toteutunut osin, sillä esisuunnittelua on edistetty mutta ei käynnistetty. Tavoiteasettelun sanavalinnat ja -muodot ovat arvioinnin kannalta ongelmalliset.</i>			

Tarkastuslautakunnalle kerrottiin, että toteuttamisen arvioinnin ongelma johtui työn keskeneräisyydestä vuoden 2025 alkaessa: toimialalla ei ollut selvyyttä siitä, mitä tämän hankkeen suhteen oltiin jo tekemässä ja millä suunnittelunimikkeellä. Vuonna 2024 valmistui yleissuunnitelmatasoinen suunnitelma ja aluevaraussuunnitelma (yhteistyössä Väyläviraston ja Keravan kaupungin kanssa). Kunnan mukaan vuonna 2025 esisuunnitelmaa edistettiin.

8. Päätös kävely- ja pyöräilyväylän rakentamiseksi Nikkilän ja Söderkullan välille

Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
8.1 Toteutussuunnittelu yhdessä ELY-keskuksen kanssa käynnissä ja hankkeen määrärahat kirjattu investointisuunnitelmaan (HYTE-tavoite).		Yhdyskunta ja ympäristö	Toteutunut	Toteutunut
Mittari	Toteutussuunnittelu yhdessä ELY-keskuksen kanssa käynnissä ja hankkeen määrärahat kirjattu investointisuunnitelmaantoteutunut=,100, ei=0)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2025	
		0		
Eteneminen	Toteutussuunnittelu on käynnistetty yhteistyössä ELY-keskuksen (nykyisin Elinvoimakeskus) kanssa yhteistyössä. Hankkeen toteutuksen investointimäärärahat on kirjattu investointisuunnitelmaan. Rakentaminen arvioidaan käynnistyvän vuoden 2027 keväällä. Tavoite on näin ollen toteutunut.			
TLK kommentti	Tavoite toteutunut.			

Kaavoituksessa painotettiin monipuolista tonttitarjontaa. Vaikka kaavavarannon neliömetritavoite jäi saavuttamatta, G27 Gumbostrand-Västerskog-Hitå osayleiskaavan luonnos valmistui ja oli nähtävillä kesällä 2025. KR4 Söderkullan kaavarungon ehdotus valmistui ja laitettiin nähtäville loppuvuodesta 2025.

Kunta hankki strategisesti tärkeää maata noin 38 hehtaaria. Asuntotontteja luovutettiin yhteensä 14 kappaletta, joista 11 oli pientalotontteja. Yritystonttien kysyntä pysyi tiedusteluista tarkastellen korkeana haastavasta suhdanteesta huolimatta, mutta johti lopulta vain yhden tontin luovutukseen.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että kunnan markkinoinnista vastaavat tahot selvittävät miten tonttien kysyntää ja kauppaa voidaan parantaa.

Lausunto: Vaikkakin markkinoinnilla ja kunnan tunnettavuuden kasvattamisella voidaan vaikuttaa tonttien kysyntään, on kuitenkin suhdanteella näitä suurempi vaikutus. Tämä korostuu etenkin yhtiömuotoisten tonttien (ensisijaisesti kerros- ja rivitalotontit) osalta, jotka (yritystonttien ohella) muodostavat suurimman tulopotentialin. Omakotitalotonttien kysyntä on ollut viime vuosina aiempaa heikompaa. Tähän ovat vaikuttaneet suurilta osin rakentamisen kustannusten nousu, korkeampi korkotas, epävarma taloustilanne sekä rakentamisen yleinen suhdannelasku. Monet kotitaloudet ovat lykanneet rakentamispäätöksiään, mikä on vähentänyt myös tonttien kysyntää.

Vuoden 2026 aikana on toteutettu useita kustannustehokkaita markkinointitoimenpiteitä ja toimenpiteitä on suunniteltu myös vuodelle 2027.

Uusi rakentamislaki vaati kunnalta sopeutumista. Tarkastuslautakunta haluaa kiittää viranhaltijoita. Ympäristövalvonnassa tehtyjen tarkastusten ja lausuntojen määrä ylitti ennusteet. Esimerkiksi lausuntoja annettiin lähes kaksinkertainen määrä talousarvioon nähden. Pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivitys eteni ja valmistuu alkuvuodesta 2026.

Uusi rakentamislaki vapautti monella tapaa rakentamista erityisesti vapauttamalla pienten rakennusten lupavaatimuksia. Tästä huolimatta, tai vapauden lisääntyessä, kuntien

rakennusvalvonnassa on työmäärä lisääntynyt huomattavasti vuonna 2025 muun muassa erilaisten valitusten vuoksi.

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että rakennusvalvonta tiedottaa kuntalaisia uuden rakentamislain yleisimmistä virhetulkinnoista.

Lausunto: Rakennusvalvonta on valtuuston puheenjohtajan vetämän ohjausryhmän ohjauksessa laatinut rakennusjärjestyksen, jonka valtuusto on hyväksynyt kesäkuun kokouksessaan: rakennusjärjestyksessä ohjataan ja määrätään selkeästi mm. useammassa kohdassa luvanvaraisuudesta, joka on aiheuttanut eniten virhetulkintoja. Lisäksi ohjeistusta luvan hakemiseen liittyen löytyy rakennusvalvonnan nettisivuilta. Sähköisen asiointivälineemme, Lupapiste.fi, kautta on mahdollista myös kysyä neuvoa siten, että kiinteistö ja kysymys sekä siihen annettu vastaus arkistoituvat – näin tapaukseen ja tulkintaan on helppo palata myöhemminkin – sekä asiakkaan että viranomaisen taholta.

Tarkastuslautakunta kehottaa kunnanhallitusta ja rakennus- ja ympäristövaliokuntaa pohtimaan erityisesti suurten kunnanhallituksen kantaa vaativien hankkeiden käsittelyjärjestystä.

Lausunto: Kunnanhallitus huolehtii kaavojen edistämisistä sekä maankäytön suunnittelun ohjauksesta mutta hallituksella ei ole direktio- tai otto-oikeutta viranomaisen päätöksiin, kuten rakentamislupiin. Rakennus- ja ympäristövaliokunnalle on Sipoon kunnan hallintosäännössä määritelty rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomasitehtävien lisäksi mm. sijoittamisluvista sekä poikkeamisluvista päättäminen. Poikkeamisluvat sekä sijoittamisluvat eivät ole viranomaispäätöksiä, joten näiden päätösten osalta kunnanhallituksella on mahdollisuus käyttää direktio- tai otto-oikeuttaan.

Rakennus- ja ympäristövaliokunnan on hyvä kiinnittää erityistä huomiota luvanhakijoiden tasapuoliseen ja lainvoimaiseen kohteluun rakentamista koskevien lupien myöntämisessä. Luvan myöntämisperusteiden tulkinnanvaraisuudesta kielii valiokunnan äänestämällä syntyneet päätökset, jotka poikkeavat esittelijän näkemyksestä. Äänestämällä syntynyt päätös luo aina uuden ennakkotapauksen, jota tulee jatkossa noudattaa vastaavissa tilanteissa ja lupaprosesseissa maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi.

Kunnallistekniikka valmistui Puu-Talman ja Söderkullan kartanon alueilla, mikä mahdollisti tonttien luovutuksen alkamisen. Toimialan merkittävin hanke, Nikkilän kartanon keskuksen asemakaava-alue, eteni katujen rakentamisvaiheeseen.

Tarkastuslautakunta katsoo, että yhdyskunnan ja ympäristön toimiala on saavuttanut taloudelliset säästötavoitteensa hyvin, mutta strategisten tavoitteiden osalta tulos on kaksijakoinen. Hankkeiden viivästymiset heijastuvat laajasti yhdyskuntarakenteen kehitykseen, ja tämän vuoksi hankejohtamisen resursseja ja riskienhallintaa on hyvä vahvistaa.

4.3. Sipoon vesi -liikelaitoksen tavoitteet

Strateginen toimenpide vuosille 2022–2025		Vastuutoimiala	Kunnan arvio	TLK arvio
Vuosikate kattaa poistot ja kunnan päättämät pääomakustannukset päätetyillä taksankorotuksilla sekä kasvun tuomien lisätulojen avulla pitkällä aikavälillä vesihuoltolain mukaisesti.		Yhdyskunta ja ympäristö	Toteutunut	Ei toteutunut
Mittari	Toiminta toteutuu budjetoitujen lukujen mukaisesti.	Lähtötila	Toteutuma 1.1.– 31.12.2025	
		0		0
Eteneminen	Tavoite toteutunut vuonna 2025.			
TLK kommentti	Sipoon vesi -liikelaitos kertoo omassa vuosikertomuksessaan ja myös tilinpäätöksestä on luettavissa, ettei tämä tavoite toteutunut. Erityisesti tilikauden ylijäämä vuodelta 2025 jäi 28 %:ia talousarviota pienemmäksi. Tekninen valiokunta ei ollut täyttänyt mittarin toteumaan mitään lukua.			

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että varsinainen strateginen tavoite ei toteutunut, koska käyttötaloutta ei saatu tasapainotettua, mikä johti taksojen korotukseen.

5. Sipoon Vesi liikelaitos

Sipoon Vesi -liikelaitos on vuoden 2025 aikana pyrkinyt edelleen edistämään talouttaan, toimintavarmuuttaan ja palveluidensa kehittämistä. Sipoon Vesi raportoi toimintakertomuksessaan toisaalta saavuttaneensa vuodelle 2025 asetetut tavoitteet hyvin.

Vuonna 2025 toiminnan kehittämisessä keskityttiin erityisesti vuotovesien hallintaan, saneeraustoimintaan ja etäluentaan. Vuosien 2024 ja 2025 aikana oli saatu valmiiksi useita saneeraussuunnitelmia, joita toteutetaan vuoden 2026 aikana määrärahojen puitteissa.

Tavoitteena oli tasapainottaa talous vuoteen 2026 mennessä ja varmistaa verkoston hyvä kunto ennakoivalla huollolla ja kuntotutkimuksilla. Tavoitteeseen pyrittiin korottamalla talousveden ja jäteveden käyttö- ja perusmaksuja 8 %, mutta tämä ei riittänyt ja liikelaitos varautuu tarkistamaan maksuja uudelleen vuonna 2026. Korotuksesta huolimatta vuoden 2025 osalta ei siis päästy tavoitteeseen, jossa Sipoon Veden tulisi voida vesihuoltolain mukaisesti kattaa kaikki kulunsa keräämillään maksuilla.

Sipoon Veden vuoden 2025 vuositavoitteet perustuvat kunnan vuositavoitteiden, toimenpiteiden ja toteutusohjelmien esityksiin. Talousarvion tuottoennuste ylittyi selkeästi noin 300 000 eurolla ja ennustetut kulut ylittyivät noin 590 000 eurolla. Tilikaudelle oli ennustettu ylijäämää, mutta se muodostui lopulta noin 191 000 euroa ennustettua pienemmäksi.

Investointien osalta Sipoon Vesi alitti määrärahansa noin 3,1 miljoonalla eurolla. Alitus johtui lähes täysin kaava-alueinvestointien arvioitua suppeammasta toteutumisesta, joka taas johtui mm. kaavavalitusten aiheuttamasta toteutumisen viivästyimisestä. Sipoon Veden tilikauden ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja on 497 177,92 euroa. Sipoon Veden maksuvalmiussuhde sekä käyttöpääomasuhde on ollut vuonna 2025 heikolla tasolla.

Sipoon kunta, Helsingin kaupunki ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) ovat tuloksettomasti neuvotelleet jätevesien johtamis- ja käsittelysopimuksen laajentamisesta, lisäkapasiteetin ostamisesta ja jäteveden hinnoittelusta sekä Östersundomin vesihuollon järjestämisestä. Lopullisesta ratkaisusta riippumatta neuvottelutuloksella tulee olemaan selkeitä taloudellisia vaikutuksia Sipoon Vedelle ja Sipoon Veden asiakkaille. Östersundomin vesihuollon järjestämisen ratkaisulla tulee olemaan huomattavia toiminnallisia vaikutuksia Sipoon Vedelle.

Valtuusto asetti Sipoon Vedelle kolme (3) sitovaa tavoitetta, joiden kaikkien Sipoon Vesi arvioi toteutuneen. Tarkastuslautakunta arvioi, että kaksi (2) tavoitteista on toteutunut ja yksi (1) ei toteutunut.

Tavoite 1: Toteuttaa ja tukee kunnan strategiaa ja sen valtuustokauden tavoitteita yhdessä kunnan muun organisaation kanssa.

Sipoon Veden arvion mukaan tavoite on toteutunut, koska Sipoon Vesi on osa Yhdyskunta ja ympäristö -toimialaa ja osallistuu liikelaitoksena samoihin kehityshankkeisiin ja toimenpiteisiin muiden toimialan yksiköiden kanssa. Sipoon Vesi kertoo toimintakertomuksessaan, että vuoden 2025 talousarvion ja käyttösuunnitelman tavoitteet johdettiin kuntastrategian pohjalta.

Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite on toteutunut.

Tavoite 2: Vuosikate kattaa poistot ja kunnan päättämät pääomakustannukset ilman taksankorotuksia kasvun tuomien lisätulojen avulla.

Sipoon Veden arvion mukaan tavoite on toteutunut tuloslaskelman perusteella.

Tilinpäätöksestä on luettavissa, että vuoden 2025 alussa korotettiin talousveden ja jäteveden käyttö- ja perusmaksuja 8 %. Korotukset olivat välttämättömiä liikevaihdon kasvun taittumisen, kustannustason nousun ja korkeiden investointitasojen vuoksi. Vuoden 2025 talousarvion tuottoennuste ylittyi selkeästi n. 300 000 euroa muutaman suuren tasauskulun ja varovaisesti arvioidun taksankorotuksen vuoksi. Talousarvion ennustetut kulut ylittyivät n. 590 000 euroa, koska useammalta edelliseltä vuodelta oli jäänyt aktivoimatta kuluja, ja ne kaikki aktivoitiin vuodelle 2025. Sipoon Veden tilikausi oli ylijäämäinen, 497 177,92 euroa (ennen tilinpäätössiirtoja), mutta ylijäämä jäi 191 000 euroa talousarviossa ennustettua pienemmäksi.

Tarkastuslautakunta arvioi, ettei tavoite toteutunut, koska tavoite piti tavoittaa ilman taksankorotuksia.

Tavoite 3: Laatii investointiohjelman ja -suunnitelman yhteensopivaksi kunnan investointien kanssa

Sipoon Veden arvion mukaan tavoite on toteutunut, sillä Sipoon Vesi toteuttaa vesihuoltoa yhdessä kunnan kanssa samanaikaisesti asemakaava-alueille katurakentamisen yhteydessä hyödyntäen näin syntyvää paikallista synergiaetua.

Tarkastuslautakunnan mielestä tavoite on toteutunut, koska vesiliikelaitos on toteuttanut yhteisiä rakennusprojekteja kunnan kanssa.

Tarkastuslautakunta toivoo, että Sipoon kunta tarkistaa käytetyn talousjärjestelmän ja sen, miksi ohjelma ei tällä hetkellä tue hankekohtaista raportointia, jos sitovat strategiset tavoitteet kuitenkin edellyttäisivät sen seuranta.

Lausunto: Talouden raportointijärjestelmään on tilattu muutokset ja korjaukset, jotta hankkeiden talousluvut näkyvät raporteissa hankekohtaisesti. Kiinnitetään huomiota myös siihen, että raportoinnin hyödyntämä data on talousjärjestelmissä ajan tasalla.

Tarkastuslautakunta peräänkuuluttaa Sipoon Vesi -liikelaitoksen raportointiin samaa muotoilua kuin muillakin kunnan toimialoilla. Lisäksi sitovien tavoitteiden tulisi olla sellaisia, joista on määriteltävissä mittari, jotta tavoitteen toteutumista tai toteutumattomuutta voi puolueettomasti arvioida.

Lausunto: Talouden raportointijärjestelmään on tilattu muutokset, joilla muotoilu on teknisesti toteutettavissa yhdenmukaisesti kunnan muiden toimialojen kanssa.

Asiassa on pantava merkille, että Sipoon Vesi -liikelaitos ei ole kunnan virasto-organisaatiota tai kunnan toimiala, vaan kunnallinen liikelaitos, joka toimii kuntalain 65 §:n 1 momentin mukaisesti liiketaloudellisten periaatteiden mukaan. Koska liikelaitoksen toimintaperiaatteet poikkeavat jopa huomattavasti kunnan toimialoista, sen taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ja näitä koskeva raportointi eivät välttämättä voi olla muodoltaan samoja kuin toimialoilla. Luonnollisesti liikelaitoksen tavoitteenasettelua ja tavoitteiden mitattavuutta on siitä huolimatta mahdollista kehittää. Osana talousarviota valtuusto päättää myös liikelaitoksen tavoitteista.

6. Sipoon kuntakonsernin tytäryhtiöt

Östersundomin Vesi Oy:n tilanteen kehitystä vuonna 2025 leimasivat yhtiön virallinen perustaminen 25.1.2025 ja hallinnolliset valmistelut liiketoiminnan siirtoa varten, vaikka varsinaista operatiivista toimintaa ei vielä aloitettu. Sipoon kunnanvaltuusto hyväksyi yhtiön perustamisen ja vesihuollon omaisuuden liiketoimintasiirrosta 7.4.2025. Yhtiön omistus jäi kunnalle.

Yhtiö toteutti suunnatun osakeannin, jossa Sipoon kunta merkitsi 100 osaketta 13,6 miljoonan euron hintaan. Kunnan on tarkoitus maksaa osakkeet apporttiomaisuudella, eli siirtämällä Östersundomin alueen vesihuolto-omaisuuden yhtiölle. Kunta ja yhtiö solmivat liiketoimintasiirto -sopimuksen 18.6.2025. Siirron lopullisesta täytäntöönpanosta ei kuitenkaan tehty päätöstä vuoden 2025 aikana.

Kunta ja yhtiö tekivät 19.6.2025 esityksen Helsingin kaupungille vesihuollon siirtämisestä Östersundomin Vesi Oy:lle. Neuvottelut Helsingin kaupungin ja HSY:n kanssa alueen vesihuolto-omaisuuden ja liiketoiminnan mahdollisesta myynnistä tai järjestämisestä eivät kuitenkaan edenneet merkittävästi vuoden 2025 aikana. Riita johtuu ennen muuta rahasta, eli Helsingin ja HSY:n tähän asti korkein tarjous yhtiöstä on ollut viiden miljoonan euron luokkaa, kun Sipoon hintapyyntö on 14 miljoonan luokkaa.

Mikäli neuvottelut johtavat Östersundomin alueen vesihuollon siirtoon tai myyntiin, sillä on huomattavia vaikutuksia Sipoon Veden talouteen. Arvion mukaan liikevaihto pienenesi asiakkaiden siirtymisen myötä noin 335 000 eurolla, kun taas menot vähenisivät noin 150 000 eurolla.

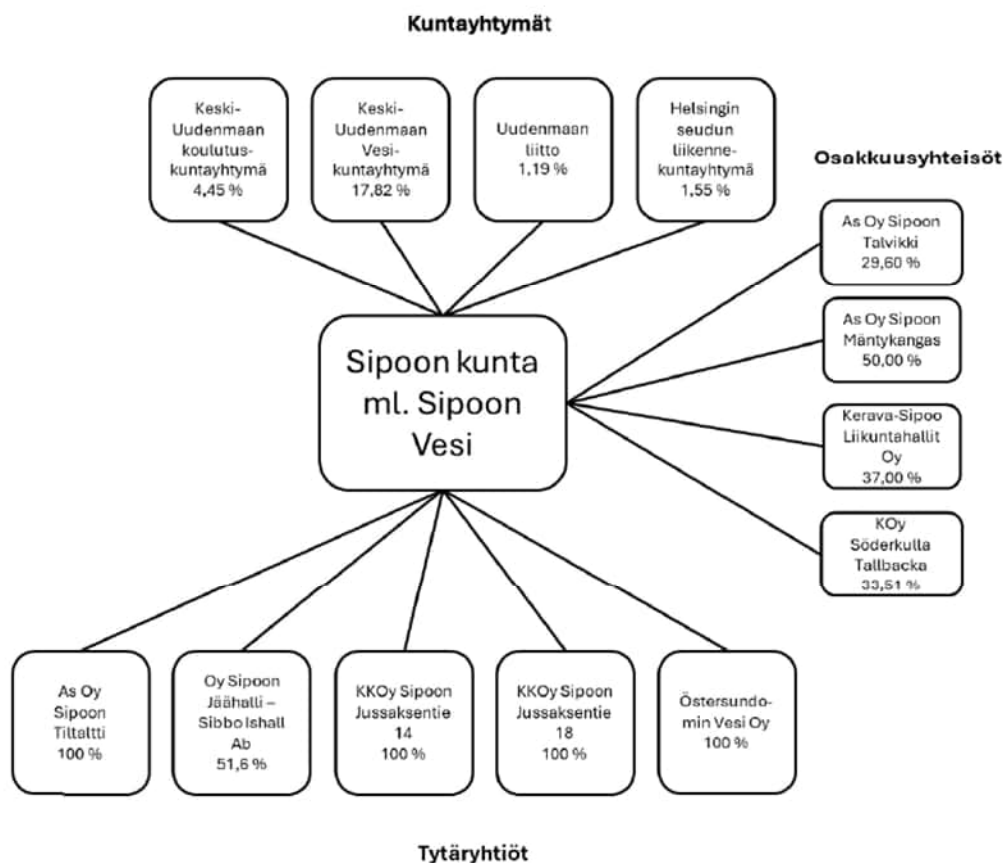
Neuvottelujen lopputuloksella katsotaan olevan selkeitä taloudellisia vaikutuksia sekä liikelaitokselle että sen asiakkaille.

Koska yhtiöllä ei ollut vielä toimintaa vuonna 2025, se jätettiin konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle. Sipoon Vesi -liikelaitos huolehti edelleen alueen vesihuoltotehtävistä nykyisen sopimustilanteen mukaisesti.

Tarkastuslautakunta suosittelee kunnan johtoa valmistautumaan tuleviin yhtiön omistusta koskeviin neuvotteluihin ja erilaisiin mahdollisiin skenaarioihin.

Lausunto: Sipoon kunta on neuvotellut vuodesta 2022 kahdesta eri asiasta, jotka tosin kytkeytyvät toisiinsa. Yksi osa on Östersundomin alueen vesihuoltoinfra ja toinen on Sipoon jätevesisopimus HSYn kanssa. Koska Sipoon jätevesi kulkee Östersundomin läpi HSYn Viikinmäen puhdistamoon, jossa Sipoon kunnalla on omistusosuus, näiden kahden asian välillä on yhteys. Neuvotteluissa ei päästy yhteisymmärrykseen vuoden 2025 aikana ja tämän jälkeen neuvottelut jatkuvat erikseen Helsingin kaupungin kanssa Östersundomin vesihuollosta sekä HSYn kanssa jätevesisopimuksesta. Sipoon kunta on työstänyt ja tulee jatkossakin työstämään eri skenaarioita kunnan puolesta oikeudenmukaisten ratkaisujen löytämiseksi sekä Helsingin kaupungin että HSYn kanssa.

Helsingin kaupunki tai HSY eivät ole tehneet vuoteen 2025 mennessä virallista tarjousta Östersundomin vesihuoltoinfran ostamiseksi.

6.1. Oy Sipoon Jäähalli – Sibbo Ishall Ab

Vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaan Sipoon kuntakonsernin tytäryhtiöt Sipoon Jäähalli Oy saavutti sille asetetut toiminnalliset tavoitteet hyvin. Jäähalliyhtiön tavoitteena oli kiinteistön pitäminen kunnossa, toiminnan kehittäminen ja liikuntamahdollisuuksien tarjoaminen.

Jäähallin käyttöaste vuonna 2025 oli korkea, 96 %. Tulevaisuudessa käyttöaste ei varmaankaan tule laskemaan, koska ympäristökunnissa jäähalleja on menossa remonttiin, joten myös sieltä tulee lisää kysyntää Sipoon hallivuoroille. Hallia on pidetty hyvässä toimintakunnossa, ja huollot on suoritettu suunnitelmien mukaisesti. Yhtiön tilikauden tulos oli lievästi noin 5000 euroa alijäämäinen. Tulos oli kuitenkin selvästi parempi kuin talousarviossa ennakoitu lähes 20 000 tappio. Energian hinnan nousuun varauduttiin uusimalla kylmätekniikkaa, mikä paransi energiatehokkuutta ja hillitsi sähkökustannusten kasvua. Lisäksi Sipoon Energian kanssa solmittu viisivuotinen sponsorisopimus toi vakautta yhtiön talouteen. Myös viisivuotinen edullinen sähkösopimus luo vakautta tuleville vuosille hallin talouteen. Sopimusaikaa on jäljellä noin neljä vuotta.

6.2. Keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt Sipoon Jussaksentie 14, Sipoon Jussaksentie 18, ja Asunto Oy Tiltaltti

Myös keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt saavuttivat niille asetetut toiminnalliset tavoitteet hyvin. Edellä mainittujen yhtiöiden tavoitteena oli kiinteistöjen kunnon ylläpitäminen ja korkea vuokrausaste, jotka toteutuivat vuoden 2025 osalta hyvin. Kiinteistöjen tilat on vuokrattu Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Vuokrasopimukset uusittiin vuoden 2025 lopussa siten, että ne jatkuvat toistaiseksi voimassa olevina 1.1.2026 alkaen 12 kuukauden irtisanomisajalla.

Yhtiöiden taloudelliset tulokset olivat maltillisesti ylijäämäisiä: KKoy Sipoon Jussaksentie 14 tilikauden voitto oli 1 020 euroa (1,02 tuhatta euroa). KKoy Sipoon Jussaksentie 18 tilikauden voitto oli 18 100 euroa (18,10 tuhatta euroa).

Tilikauden aikana aloitettiin prosessi yhtiöiden muuttamiseksi tavallisiksi kiinteistöosakeyhtiöiksi, ja tämä muutos toteutuikin helmikuussa 2026.

Kokonaisuutena yhtiöiden riskienhallinta on toteutettu asianmukaisesti, eikä merkittäviä riskejä toteutunut tilikauden aikana. Jussaksentie 18:n osalta on kuitenkin huomioitu maltillinen riski liittyen siihen, että hyvinvointialue on päättänyt lopettaa toimintansa kyseisessä seniorikodissa.

Asunto Oy Sipoon Tiltaltin taloudellisena tavoitteena oli nollatulot ja sellainen kassavirta, joka riittää kiinteistön ylläpitoon, korjauksiin ja lainanhoitomenoihin. Tilinpäätöksessä todetaan, että tytäryhtiöille tehdyn kyselyn perusteella riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on ollut hyvällä tasolla Asunto Oy Tiltaltissa.

Tiltaltti kuuluu kunnan kehittämis- ja tukipalveluiden vastuualueelle, jonka tehtävänä on myydä kunnan omistamia asunto-osakkeita. Tilinpäätöksen mukaan vuokra-asuntojen myynti on ollut markkinatilanteessa haastavaa, mutta vuoden 2025 aikana kunta myi yhteensä seitsemän asuntonhuoneistoa. Myynnin myötä vapautuu resursseja muihin tehtäviin ja remontointitarpeet vähenevät. AsOY Tiltaltti on osa Sipoon kuntakonsernia (100 % omistus), ja se on raportoinut toiminnastaan ja taloudestaan kunnan konsernipalveluille. Yhtiön on katsottu noudattaneen omistajapolitiittisia linjauksia. Tilinpäätöksestä käy ilmi, että yhtiön riskienhallinta on toiminut ja strateginen tavoite asunto-omaisuuden myynnistä on edennyt.

7. Tarkastuslautakunnan muita huomioita

7.1. Maksukorttien käyttöön liittyvät aikaisempien vuosien epäselvyydet

Tarkastusraportti maksukorttien käytöstä vuodelta 2023 osoitti, että kunnan prosessit eivät ole olleet maksukorttien käytön osalta hyväksyttävällä tasolla ja vaadittiin välittömiä korjaavia toimenpiteitä mm. kirjanpitolain ja hankintalain noudattamiseksi. Tarkastuslautakunta on käsitellyt asiaa vuoden 2024 arviointikertomuksessa, ja totesi, ettei mitään systemaattista maksukorttien käytön väärinkäytöstä havaittu minkään ryhmän tai henkilön toimesta. BDO, joka teki kaksi sisäistä tarkastusta, totesi samoin.

Tarkastuslautakunta sai vuonna 2024 muun muassa hankinta-asiantuntijan ja laskentapäällikön raportteja päivittäistavarahankintojen seurantaan liittyvistä pistokokeista, joiden perusteella uuden S-Business-korttien puitesopimuksen osalta käytännössä oli edelleen parannettavaa. Alkuvuodesta 2026 tarkastuslautakunnalle toimitettiin kuvaus pistokokein suoritetusta kuittien ja tositteiden tarkistuksesta. Pistokokeen tuloksista oli nähtävissä aiemmin mainittujen puutteiden vähentyneen, eli aikaisempi 30 prosentin kuittikattavuus on noussut noin 80 prosenttiin.

Tarkastuslautakunnan mielestä kuittikattavuus ei ole vielä riittävällä tasolla.

Päivittäistavarahankintojen toimintatapojen seurantaa tulee jatkaa vuonna 2026 ja seurannan tulee olla asianmukaista ja riittävää. Kunnassa tulee olla nollatoleranssi kirjanpidollisille puutteille.

Lausunto: Asiassa on huomattava, että kunnalla on sinänsä hallussaan kirjanpidon laatimisen kannalta riittävä tosite kaikista maksukorteilla suoritetuista ostoista. Näistä tositteista ilmenee, mitä on ostettu, mistä ja milloin. Viranhaltijajohdon käsityksen mukaan tässä tarkoitettu kuittikattavuuden riittämättömyys viittaa käytännössä siihen, että yhteiskäyttöisillä maksukorteilla tehdyistä ostoista tulevien laskujen yhteyteen ei aina ole merkitty tietoa siitä, kuka henkilö kunkin oston on tehnyt. Vaikka esimerkiksi ostetut hyödykkeet ja käyttökohde ovat siis tiedossa, kaikissa tapauksissa laskun yhteyteen ei ole merkitty kortin käyttäjää. Tämä on kunnassa voimassa olevien ohjeiden vastaista, mutta kyse ei ole suoranaisestä kirjanpidollisesta puutteesta siinä merkityksessä kuin esimerkiksi kuitin puuttuminen olisi. Asian seurantaa ja vaadittujen toimintatapojen noudattamisen vaatimista jatketaan.

Henkilökohtaisten maksukorttien käyttöä sama kysymys ei koske, sillä niiden käyttäjä on kaikissa tapauksissa tiedossa. On myös mahdollista pohtia vaihtoehtoa, jossa yhteiskäyttöisiä maksukortteja korvataan henkilökohtaisilla. Tämä kuitenkin tarkoittaisi korttien lukumäärän kasvua ja lisäisi korttien vuosimaksumenoja.

Kaikkiin kululaskuihin on liitettävä asianmukaiset kuitit. Jos puutteita ilmenee, lasku on palautettava tekijälle korjattavaksi. Jos kehotuksista huolimatta puutteet jatkuvat, tulee talousjohtajan matalalla kynnyksellä arvioida maksukortin epäämistä maksukortin vastuuhaltijalta.

7.2. Kaksikielisen kunnan tiedottaminen

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota teknisen valiokunnan vuoden 2025 pöytäkirjoihin liittyen kaksikielisen kunnan palveluihin molemmilla kotimaisilla kielillä. Katusuunnitelmaehdotuksiin liittyen oli julkaistu ainoastaan suomenkielinen selonteko kuntalaisten tarkasteltavaksi ja ruotsinkielistä käännöstä pyydettyäessä oli kuntalaisille kerrottu, ettei sellaista ole saatavilla. Kaksikielisessä kunnassa suomen- ja ruotsinkielisen informaation on tultava samanaikaisesti ja tasa-arvoisesti.

Kommentti: Yhdyskunnan ja ympäristön toimiala on tunnistanut kyseisen puutteen katusuunnitelmien osalta ja on ryhtynyt toimenpiteisiin asian korjaamiseksi. Jatkossa katusuunnitelmat, jotka asetetaan nähtäville, ovat myös saatavilla ruotsiksi.

8. Loppusanat

Tämä arviointikertomus kuvaa Sipoon kunnan toiminnan nykytilaa sekä tunnistaa kunnan keskeisiä vahvuuksia ja kehittämiskohteita. Sipoon kunnan taloudellinen tulos vuonna 2025 ei vastannut odotuksia. Haasteellisessa talousympäristössä toimiminen näyttäisi jatkuvan myös tulevaisuudessa, joten suunnitelmallista työskentelyä vakaamman tulevaisuuden eteen on jatkettava.

Sitovien tavoitteiden toteutumisen osalta tilanne pysyi ennallaan edelliseen vuoteen nähden. Tavoitteiden ja niitä arvioivien mittareiden laadintaan tulisi jatkossa kiinnittää entistäkin enemmän huomiota. Tavoitteet mittareineen ohjaavat kuntaorganisaatiota kehittymään ja parantamaan toimintaansa kohti asetettuja strategisia tavoitteita. Tämän vuoksi tarkastuslautakunta toivookin, että tulevaisuudessa niihin panostetaan innovatiivisesti ja rohkeasti.

Arviointikertomus 2025 on nykyisen tarkastuslautakunnan ensimmäinen. Työskentely lautakunnassa on alusta lähtien ollut hengeltään hyvää, arvostavaa ja rakentavaa. Tarkastuslautakunta haluaa kiittää tarkastuslautakunnan kokouksissa käyneitä vierailijoita, tilintarkastustiimiä, tarkastuslautakunnan kokouksia tukeneita sihteereitä sekä valtuustoa hyvästä yhteistyöstä. Tarkastuslautakunta toivoo yhteistyön myös jatkuvan keskustelevana ja avoimena.

Tarkastuslautakunta haluaa esittää kiitoksensa koko kunnan henkilöstölle heidän tekemästään arvokkaasta ja pitkäjänteisestä työstä kuntamme ja kuntalaistemme hyväksi.

Lopuksi tarkastuslautakunta haluaa painottaa, että kunta muodostuu yli kahdestakymmenestä tuhannesta kuntalaisesta. Niin kuntalaisten, työntekijöiden kuin viranhaltioidenkin hyvinvointiin, resursseihin ja työssä jaksamiseen on myös jatkossa kiinnitettävä erityistä huomiota. Tukemalla ja arvostamalla toisiamme sekä rakentamalla kaikille kuntalaisillemme mahdollisuus kulttuuriin, ulkoiluun, työhön ja koulutukseen, on meillä kaikilla jatkossakin paras kunta kasvaa ja elää.

9. Allekirjoitukset

Sipoossa, 25. päivänä toukokuuta 2026

Heikki Koivupalo,
Puheenjohtaja

Maarit Kivimäki,
Varapuheenjohtaja

Hannu Maliniemi
Jäsen

Nico Oikari,
Jäsen

Teija Virtanen,
Jäsen

Stella Wickström,
Jäsen